

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Narva kolledž
Õppekava „Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õpikeskkonnas“

Ave Serikov

**LAPSEVANEMATE TEADLIKKUS KOOLIEELSE
LASTEASUTUSE ÕPPE- JA KASVATUSKORRALDUSEST
NING KOOSTÖÖ VÕIMALUSED ÜHE LASTEAIA NÄITEL**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Anu Leuska MSc

Narva 2024

KINNITUS

Olen koostanud töö iseseivalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Ave Serikov

Allkirjastatud digitaalselt

2024

LIHTLITSENTS LÕPUTÖÖ REPRODUTSEERIMISEKS JA ÜLDSUSELE KÄTTESAADAVAKS TEGEMISEKS

Mina, Ave Serikov

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Lapsevanemate teadlikkus koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldusest ning koostöö võimalused ühe lasteaia näitel“, mille juhendaja on Anu Leuska, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktis 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Narvas,

15.05.2023

SUMMARY

The topic of the bachelor's thesis was "Parents' Awareness of Pre-school Educational and Upbringing Organization and Opportunities for Cooperation on the Example of One Kindergarten." The aim of this study was to analyse parents' awareness of cooperation opportunities with the kindergarten and to analyse their willingness to support the kindergarten's educational and upbringing activities through effective cooperation. The author wanted to find out how aware the parents of Kuusalu kindergarten are of the educational and upbringing activities and whether they receive enough information to ensure age-appropriate development for their child.

The author used a quantitative research method in her bachelor's thesis. The data collection method was a questionnaire survey, which allowed to collect structured feedback. The sample consisted of the parents of Kuusalu kindergarten. The theoretical part provided the basis for the research and helped to understand why cooperation between parents and kindergarten is important in the educational process and how parents' awareness of educational and upbringing activities affects kindergarten cooperation.

The results of the research showed that most parents are aware and familiar with the kindergarten's educational and upbringing organization and want more information on how to support better their child at home. This shows that open communication and cooperation are important factors that parents value in communication with the kindergarten.

The author's proposal to improve the kindergarten's activities and strengthen cooperation with parents is as follows: the kindergarten could organize more regular meetings and events that would allow parents and teachers to communicate openly, share ideas and expectations in supporting child development, and where various officials and specialists introduce their work. This provides guidelines for further activities on how kindergartens can increase parental involvement and ensure a favourable environment for child development both at home and in kindergarten.

In conclusion, the topic of the research is important, because it highlights the role of parents in the educational process and opportunities to improve cooperation between kindergarten and home. To achieve the set goals, it can be said that the research helped to measure parents' awareness of the kindergarten's educational and upbringing organization and their willingness to support cooperation through various activities.

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	6
1. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS KOOLIEELSES LASTEASUTUSES	8
1.1 Lasteasutuse õppekavaga seonduv	8
1.2 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide ja põhimõtetega seonduv	9
1.3 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus Kuusalu lasteaed Jussikeses.....	14
1.4 Lasteaeda minekuks valmistumine.....	15
1.5 Koostöö koolieelse lasteasutuse ja lapsevanemate vahel.....	17
2. UURIMISMETOODIKA.....	19
2.1 Eesmärk ja uurimisküsimused.....	19
2.2 Metoodika valik ja kirjeldus.....	19
2.3 Valim	21
3. UURIMISTULEMUSED.....	22
3.1 Lapsevanemate teadlikkus õppe- ja kasvatuskorraldusest	22
3.2 Hindamine ja tagasiside lapsevanemate poolt.....	24
3.3 Koostöö lasteaia ja lapsevanemate vahel	25
ARUTELU	32
KOKKUVÕTE.....	34
KASUTATUD KIRJANDUS.....	36
LISA.....	42

SISSEJUHATUS

Lapsevanemate koostöö lasteasutusega on teema, mida tasub uurida erinevatest aspektidest vaadates. On tehtud erinevaid uuringuid, mis tõestavad, et lapsevanema koostöö lasteaiaga on vajalik, eelkõige lapse arengu toetamiseks (Sillak, 2019). Autor kasutab töös oma praktikakogemusi ja sai kinnitust, et koostöö lapsevanemate ja lasteasutuse vahel on võimalik kui mõlemad osapooled teevad ühise eesmärgi nimel tööd. Autor soovib saada ülevaadet lapsevanemate teadlikkusest ning koostöö valmidusest lasteaed "Jussikese" näitel. Teema aktuaalsus tulenes sellest, et riiklikus õppekavas on kirjas õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk, milleks on lapse mitmekülgse ja järjepideva arengu saavutamine kodu ja lasteasutuse koostöö kaudu (RÕK, 2008) Lapsevanemad ei pruugi saada piisavalt infot õpetajatelt, et tagada oma lapsele mitmekülgne areng. Tänapäeval on vanematel kogu aeg kiire ja lapsed viiakse lasteaeda. Iga päev ei ole lapsevanemal võimalus kohtuda oma rühma õpetajaga. Sama on Silvi Suur (2014) oma doktoritöös öelnud, et üheks probleemiks, mille õpetajad välja tõid oli see, et lapsevanematel on vähe aega.

Tänapäeva ühiskonnas on kõrged nõudmised haridusele ja kasvatusel, mistõttu on väga oluline teha koostööd vanemate ja lasteaiaga, et tagada lapsele võimalikult soodne keskkond nii kodus kui lasteaias (Suur, 2014, lk 9). Koostöö lasteaiaga ja lapsevanemate vahel on kõige alus, et tagada lapsele võimalikult eakohane areng. Oma doktoritöö kokkuvõttes on Suur (2014) välja toonud soovitusel, kuidas tagada parem ja sujuvam koostöö lapsevanemate ja lasteasutuse vahel. Üheks soovitusel on tutvustada iga aasta uutele lapsevanematele lasteaiaga õppekava, selle eesmärgid ja sisu ning eeldatavaid tulemusi vanuseastmetel. Veel soovitas Suur viia läbi suhtlemis- ja meeskonnatöö koolitustel õpetajatele (Suur, 2014, lk 35).

Koolieelne haridus mängib olulist rolli laste arengus ja kooliks. Üks võtmeaspekte koolieelses hariduses on lapsevanemate teadlikkus ja nende koostöö lasteaedadega. See koostöö mõjutab otseselt laste õppe- ja kasvatuskogemust koolieelsetes lasteasutustes ning võib olla oluline tegur laste edukuse tagamisel hilisemas haridusteskkonnas (KELS, 1999).

Haridusvaldkonna arengukavas 2021-2035 on välja toodud, et alusharidus on enamus lastele, kes seda soovivad, kättesaadav (HTM, 2021).

Töö eesmärgiks on analüüsida lapsevanemate teadlikkust koostöö võimalustest lasteaiaga ning analüüsida nende valmisolekut toetada lasteaiaga õppe- ja kasvatustegevustel läbi tõhusa koostöö.

Selleks püstitas autor järgmised uurimisküsimused:

1. Kui teadlikud on lapsevanemad koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldusest lasteaed „Jussike“ näitel?
2. Kuidas hindavad lapsevanemad oma teadlikkust seoses õppekava, õpikäsitluse ja lasteaia kasvatuspõhimõtetega?
3. Kuidas võiks lapsevanemate arvates parem koostöö õppe- ja kasvatusprotsessile kaasa aidata?
4. Milliseid võimalusi näevad lapsevanemad parema koostöö saavutamiseks lasteaia ja kodu vahel ning millised on lapsevanemate ettepanekud, kuidas tagada hea koostöö õppe- ja kasvatusprotsessis?

Bakalaureusetöö koosneb teoreetilisest ja empiirilisest osast. Teoreetilises osas annab autor ülevaate koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldustest ning koostöövõimalustest lapsevanemate ja lasteasutuse vahel.

Töö empiirilises osas kirjeldab autor uurimisküsimusi, meetodikat ning uuringu teostamise protsessi ja valimit. Autor lähtus oma uurimiseesmärgist ja valib oma töös kvantitatiivse uurimisviisi. Järgneb tulemuste esitamine, arutelu ning kokkuvõtte ja järelduste tegemine. Uurimisvalimi moodustavad Kuusalu valla lasteaia “Jussike” lapsevanemad.

1. ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS Koolieelses lasteasutuses

1.1 Lasteasutuse õppekavaga seonduv

Õppe- ja kasvatuskorraldus koolieelses lasteasutuses on oluline lapse arengus, mõjutades tema õppekogemust ja kasvamist. Koolieelse lasteasutuse seadus määratleb ära, kuidas peaksid koolieelsed lasteasutused toimima (KELS, 1999). Iga lasteaed teeb oma õppekava ja põhimäärused toetudes riiklikule õppekavale. Vabariigi Valitsus on välja andnud koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava (RÕK, 2008). Lasteasutuse õppekava on lasteasutuse õppe- ja kasvatusgevuse alusdokument (RÕK, 2008 & Krips, 2019, lk 221). Lasteasutuse õppekavas on ette nähtud, et see kajastab lasteasutuse liiki ja eripära, õppe- ja kasvatusgevuse eesmäärke, põhimõtteid, sisu ja lapse arengu eeldatavaid tulemusi õppekava läbimisel vanuseti, õppe- ja kasvatusgevuse korraldust (päevakava koostamise põhimõtteid, õppe- ja kasvatusgevuse kavandamise perioodi pikkust), sealhulgas suveperioodil, lapse arengu analüüsimise ja hindamise, erivajadusega lapse arengu toetamise, lapsevanematega koostöö põhimõtteid–sealhulgas nende korraldust ning õppekava uuendamise ja täiendamise korda (RÕK, 2008).

Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas on lähtunud Johannes Käisi üldõpetuslikust, koduloolisest õpiviisist, lapsepärasuse (ehk "lähtume lapsest") ja eluläheduse nõudest. Tema pedagoogilisi põhimõtteid peetakse oluliseks lasteaedade tegevuses (Käis, 2018, lk 7-8). Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas (RÕK, §5) on välja toodud, et laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu (RÕK, 2008).

Selleks, et mõista, kuidas õppe- ja kasvatuskorraldus praktikas toimib, on oluline uurida lasteasutuse õppekava ja selle aluseks olevaid põhimõtteid.

Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas peatükk 2 §4 on välja toodud õppe- ja kasvatusgevuse läbiviimise põhimõtted. Esimene põhimõte on, et tuleb arvestada lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaaliga. Lasteasutus peaks võimaldama igal lapsel avastada ja arendada tema ainulaadseid võimeid ning toetada nende individuaalseid vajadusi (RÕK, 2008).

Lasteaeda tülles on kõik lapsed erineva tausta ja arengu tasemega. Õpetaja võtab arvesse lapse ainulaadseid omadusi, tema vajadusi, võimeid ja huvisid, et toetada tema õppimist ja kasvamist vastavalt tema individuaalsetele vajadustele (Kikas, 2008).

Edgar Krulli arvab, et edukalt täita kasvatusülesandeid, on õpetajal oluline mitte üksnes tunda õpilase vaimse arengu seaduspärasusi, vaid ka mõista, kuidas kujunevad õpilase isiksus ja sotsiaalsed oskused ning milliseid individuaalseid erinevusi võib nende arengutes märgata (Krull, 2000, lk 135).

Sirje Norden on öelnud, et meie kohustus on tagada, et iga laps saaks kvaliteetse hariduse ning individuaalset tuge, olenemata nende arengutasemest või isiksusest (Norden, 2018, lk 108).

Lisaks õppekavale on oluline mõista, kuidas lapse tervis ja liikumine mängivad olulist rolli tema arengus ning kuidas need mõisted on leidnud koha lasteasutuse igapäevases praktilises tegevuses (RÕK, 2008).

„Lasteaia õppekava loomise, rakendamisel, arendamisel ja uurimisel on oluline teada, et õppekavast rääkides peetakse sageli silmas väga erinevaid asju. Õppekava all mõeldakse nii eri tasandi dokumente kui ka nende alusel toimuvat reaalselt õpet“ (Jürimäe & Treier, 2008). Kuusalu lasteaia õppekasvatustegevusel on kaks peaesmärki. Esimeseks on lapse arengukeskkond, mis toetab kehalist, vaimset ja sotsiaalset arengut ja on turvaline, samuti luuakse tingimused uute teadmiste ja oskuste omandamiseks ning individuaalseks ja loovaks mänguks. Teiseks on lasteaia ja kodu koostöö, kus mõlemad osapooled töötavad ühiste eesmärkide nimel lapse kasvatamisel, arendamisel ja õpetamisel ning lapsevanemad saavad vajalikku tuge ja nõustamist lapse arengu toetamisel (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

1.2 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide ja põhimõtetega seonduv

„Õppe- ja kasvatusetegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös“ (RÕK, 2008).

MacNamara on välja toonud, et arengu- ja suhtepõhine lähenemine näeb vanemaid aednikena, kes püüavad mõista, millised tingimused soodustavad lapse parimat kasvu. Nende eesmärk on luua tugevad suhted täiskasvanute ja laste vahel, mis on aluseks inimpotentsiaali täielikule realiseerimisele. Vanemad kasutavad oma suhet lapse emotsionaalse heaolu kaitsmiseks ja säilitamiseks. Arenguteadlased ei püüa lapsele peale suruda küpsust, vaid töötavad selle nimel, et toetada tingimusi, mis soodustavad lapse orgaanilist kasvu. On olemas loomulik arengukava, mis soodustab kasvu, ja vanemad on peamised tegijad selle kava täitmise tingimuste loomisel. Nagu füüsilise kasvu puhul, sünnivad lapsed sisemise kasvuprotsessiga, mis, kui seda toetada, viib lapse suurema psühholoogilise ja emotsionaalse küpsuseni. Küpsemine on spontaanne, kuid mitte

paratamatu. Lapsed on nagu seemned: nad vajavad kasvamiseks õiget temperatuuri, toitu ja kaitset (MacNamara, 2016, lk 27).

Õppe- ja kasvatustegevuse üks põhimõtte on lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduste rahuldamine (Kulderknup, 2009, lk 18).

Kasvatuse eesmärk on luua lapsele keskkond, kus ta saab avastada ja arendada oma sünnipärast potentsiaali parimal võimalikul viisil. Laps liigub peamiselt spontaanselt, kui keskkonnatingimused ja tema enda vajadused seda soosivad. Liikumise käigus õpib laps tundma ja valitsema oma keha. Turnimine, kõõlumine, roomamine, jooksmine, tasakaalu hoidmine, hüppamine, püüdmine, viskamine, tõmbamine, tõukamine - need kõik on lapse avastustekonnad, mis aitavad tal paremini mõista oma keha võimalusi. Igapäevaselt tegutseb laps peamiselt lasteasutuses. Lastele mõeldud rühmatoad ja lasteaia õuealad, samuti usaldusväärsed ja turvalised igapäevased liikumismarsruudid ning käeulatuses olev loodus innustavad lapsi aktiivselt liikuma (Palm, 2005, lk 173).

Kuusalu lasteaed, olles osa Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikust, seab endale eesmärgiks hoida ja edendada lapse tervist ning luua keskkond, mis toetab laste heaolu ja tervist (Kuusalu lasteaed, 2023; Terviseinfo, 2011).

Kui vaadata Soome kogemust, siis sealse lasteaia õpetaja Essi Rutanen on välja toonud, et tema rühm käib õues peaaegu iga ilmaga, kuna see on laste õigus. Kuigi teised kollektiivi liikmed võivad suhtuda õues tegevustesse erinevalt, rõhutab Rutanen, et alushariduse õpetajad peaksid näitama üles julgust võtta vastutust ja vajadusel selgitada oma seisukohta. Alushariduse õpetajad mängivad olulist rolli väärtuskasvatajatena, võimaldades neil põhjendada meeskonnale, miks nii õues tegutsemine kui ka looduses liikumine on olulised. Uuringud näitavad, et lapsed liiguvad väljas oluliselt erinevalt kui siseruumides (Komi, 2020).

Kuusalu lasteaia selle õppeaasta peaesmärk on, et laps teeb hingele pai liikudes ja loovalt tegutsedes. Lasteaed asub looduskaunis metsatukas, mis võimaldab lastel igapäevaselt õues ja looduses viibida (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtte on ka toetada lapse loovust (Kulderknup, 2009, lk 18). Loovus on üks oluline element lapse arengus, mida toetab mitmekesine mäng (Võgotski, 2016, lk 14).

Loovus on omadus, mida on võimalik õppida, sarnaselt teiste oskustega. Mõned inimesed võivad olla sellele eelsoodumusega, näiteks kui lapsel on temperament, mis soodustab riskide võtmist ja katsetamist. Uuringud näitavad, et lapse temperament võib ajas muutuda, mõjutatuna vanusest, arengufaasidest, kogemustest ja uutest olukordadest. Keskkond, kus

laps kasvab, näiteks kodu, lasteaed, kool või huviring, mõjutab samuti tema loovust. Kuigi loovust võidakse esmalt seostada kunstiga, avaldub see tegelikult igas eluvaldkonnas. Lapse loovust mõistetakse eelkõige protsessina, mitte lõpp-tulemusena. Oluline on anda lastele kogemusi, kus nad saavad ideid katsetada, ning julgustada neid turvalistes piirides. Täiskasvanu roll on lapse loovust toetada läbi oma käitumise, keskkonna loomise, tegevuste pakkumise ja reageerimise. Loovuse tähtsust toetavad uuringud on leidnud mitmeid positiivseid mõjusid:

- Toetab kognitiivset arengut (ideede genereerimine);
- Edendab sotsiaalset arengut;
- Arendab probleemilahenduse oskusi;
- Toetab vaimset tervist;
- Mõjutab positiivselt adapteerumisvõimet;
- Seostub enesekindluse ja meeleoluga;
- Alandab kortisoolitasemeid (stressihormoon);
- Suurendab eneseteadlikkust ja enesetõhusust;
- Annab kindlustunnet tulevikuks, sest loovust peetakse oluliseks tulevikuoskuseks, eriti arvestades hüpoteesi, et paljud tuleviku töökohad on sellised, mida hetkel veel ei eksisteeri (Kiinvald, 2020).

Õppe- ja kasvatustegevuse üks põhimõtte on lapsega mängu kaudu õppimine (Kulderknup, 2009, lk 18).

Mäng on midagi, mida lapsed on alati teinud. Kui neil lastakse vabalt valida oma mängulisi tegevusi, siis nad mitte ainult ei õpi midagi kasulikku hetkeolukorra kohta, vaid arendavad ka oma kognitiivseid võimeid (Bjorklund, 2022).

Draamaõpetus on lapsest lähtuv protsess, kus laps saab ennast väljendada, teadvustada enda õigusi, kogeda ja omada uusi teadmisi läbi mängu (Pill, 2014).

Laste mängu jälgides võib märgata mitmeid erinevaid aspekte. On selge, et laps kajastab oma mängus teda ümbritsevat elu ja inimesi, keda ta enda ümber näeb. See peegeldus võib olla subjektiivne, sõltudes lapse maailma mõistmisest, kuid see on siiski olemas. Eriliselt hästi saab seda jälgida olukordades, kus lapse keskkond muutub märkimisväärselt - sel juhul muutuvad ka tema mängud (Tankler, 2024).

Mäng on ülemaailmne nähtus: lapsed mängivad kõikjal. Juba väikesed lapsed räägivad mängust ja mängimisest. Siiski on mäng nähtus, mis valmistab peavalu neile, kes sooviksid seda üheselt ja põhjalikult määratleda. Küsides, mis on mäng, tuleb leppida selle tunnusjoonte kirjeldamisega. Erinevate uurijate tunnusjooned erinevad teineteisest veidi,

kuid mängu olulisemate tunnuste osas valitseb suur üksmeel. Prantsuse teadlane Roger Caillois määratleb mängu tegevuseks, mis on vabatahtlik, ettearvamatu, tulemusetu, reeglipärane ja kujutluslik (Kalliala, 2004, lk 4).

Lasteaiaõpetajad peaksid olema teadlikud, et mõned lapsed vajavad vabamängus osalemiseks teadlikku ja toetavat õpetajate sekkumist. Õpetajad võiksid tuvastada need lapsed, kes osalevad lasteaiategevustes vähem ja kes vajavad rohkem õpetaja lähedust. Samuti tuleks neil mõelda ka sellele, kuidas õpetaja lähedus mõjutab erinevate laste osalemist ja millist tüüpi tuge nad pakuvad olles lastele lähedal (Åström & Almqvist, ResearchGate, 2022).

Rootsi Early Childhood Education and Care(ECEC) nimetatakse eelkooliks, kus toimuvad tegevused peamiselt vabamängu raames ning õpetajad pakuvad lastele suhteliselt suurt vabadust ja võimalust otsustada, mida teha ja kuhu minna. Rohkem kui pool eelkoolipäevast veedetakse vabamängu mängides nii sees kui ka õues ning lapsed suhtlevad tihti eakaaslastega ja õpetajatega (Åström & Almqvist, ResearchGate, 2022).

Aino Ugaste on rõhutanud, et mäng on lapsea põhitegevus ning lapse edasise käekäigu mõjutaja (Ugaste, 2005, lk 155). Seetõttu on lasteasutuses tähtsal kohal lapse mäng. Lasteaias peaks lapsel olema võimalus vaba mängu mängida. Oluline on tegevused teha läbi mängu, siis kinnistuvad need lapsele kõige paremini.

Erinevad uurimused kinnitavad seda, et laste mäng toetab õppimist ja arengut ning on tihedalt seotud sotsiaalsete oskuste kujunemisel. Eesti lasteaiaõpetajad peavad mängu kõige olulisemaks. Uuringutulemuste järelalusena selgub, et õpetajad on kindlad, kuid nad sooviksid täiendavaid koolitusvõimalusi mänguoskuste arendamiseks vajalike tegevuste ning nende hindamise kohta (Neudorf, Ugaste, Tuul, & Mikser, 2017).

Elkind (2008) on kirjutanud, et aastatepikkune uurimus on kinnitanud mängu olulisust. Varajases lapsepõlves aitab mäng lastel arendada oskusi, mida nad ei saa muul viisil omandada. Eelkoolieas osalevad lapsed dramatiseeritud mängudes ja õpivad, kes on liider, kes on jälgija, kes on avatud ja kes on häbelik. Samuti õpivad nad läbirääkimiste kaudu lahendama konflikte.

Mäng on lapse ideede, kavatsuste, püüdluste, eelistuste, tahtmiste ja soovide esilekutsumine, mitte ei tähenda lapse sisse info panemist. Lühidalt on ta öelnud, et mäng on oma mina loomine (MacNamara, 2016, lk 65).

Lapsele luuakse tema arengut ja sotsialiseerumist soodustav keskkond, see on välja toodud õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtetes (Kulderknup, 2009, lk 18).

Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine on oluline ülesanne, mis nõuab hoolikat planeerimist ja tähelepanu lapse individuaalsetele vajadustele. Oluline on pakkuda lapsele mitmekülgseid kogemusi ning toetada lapse loovust ja uudishimu, et tagada võimalikult eakohane areng. Keskkonna kujundamisel on oluline arvestada lapse vajadustega erinevates arenguetappides. Kindlasti peaks pakkuma mitmekesiseid mänguvõimalusi, mis toetavad lapse motoorset arengut kui ka kognitiivseid oskusi ning samuti on tähtsal kohal toetav õhkkond, kus laps tunneb ennast emotsionaalselt kindlalt (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Suur ja Õun (2009) on ühel arvamusel, et lapsevanematele on kasulik ning oluline teada, milline on nende laste kasvukeskkond lasteasutuses ning nad võiksid tunda kasvukeskkonna mõjutegureid, mis on nende laste arengule olulised. Veel võiksid lapsevanemad osata nende mõjudega arvestada ja neist lähtudes oma lapse arengut suunata. Mõlemapoolse koostöö kavandamisel on olulise tähtsusega lapsevanema huvi lapse arengu ja edusammude vastu, koostöö selle toetamiseks (Suur & Õun, 2009, lk 138).

Mängulises keskkonnas õppimine aitab lastel arendada nii sotsiaalseid kui ka akadeemilisi oskusi, mis omakorda valmistavad neid paremini ette kooliks (Markham, 2023).

Lapse turvatunnet mõjutab oluliselt vanema käitumine ja eeskujulik tegutsemine. Lapsed õpivad vanemaid pidevalt jälgides. Vanem ja kogenum inimene on nende esialgne autoriteet ning nende käitumine ja ausus on tähtsal kohal lapse turvatunde ja usalduse loomisel (Rätsepp, 2015).

Haridusprotsess algab varases eas ja hõlmab arenenud kognitiivset mehhanismi, mis võimaldab lastel ja hiljem täiskasvanutel omandada sotsiaalseid ja tehnoloogilisi oskusi, mis on vajalikud edu saavutamiseks mitmesugustes inimkultuurides. Inimeste arenenud õppimismehhanismid kujunesid välja iidsetes keskkondades, kus lapsed said vähem otsest õpetust täiskasvanutelt, õppides peamiselt eakaaslastega mängides eri vanuses rühmades ja jälgides teisi nende igapäevaelus. Meie esivanematel olid tõelises mõttes iseõppinud esilapsed. Ka tänapäeva lastel on samasugused arenenud õppimismehhanismid nagu nende esivanematel, kuid kaasaegse lasteõppe uudsus on toonud kaasa evolutsioonilisi väljakutseid, mis võivad mõnikord põhjustada motivatsiooni langust ja õppimise takistamist (Bjorklund, 2022).

Koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas(2008) peatükk 2 § 5 on öeldud õpikäsitluse kohta, et õppimine on elukestev protsess. Selle tulemusel toimuvad muutused oskustes, hoiakutes, teadmistes, käitumises jms ning nende vahelistes seostes.

Kui õppijad piirduvad juhiste järgimisele ja faktide meelde jätmisele, võib see takistada sügavat arusaamist ja teadmiste sisulist töötlemist. Sel juhul võib õppija olla passiivne ning saavutada piiratud tulemusi. Nüüdisaegne õpikäsitlus toetub konstruktivistlikule lähenemisele, mille kohaselt tähendab õppimine kognitiivset aktiivsust, kus õppija tegeleb aktiivselt teadmiste konstrueerimisega ning aktiveerib need eelnevate teadmistega ja seob need uutega (Tamm, 2018).

1.3 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus Kuusalu lasteaed Jussikeses

Kuusalu lasteaed juhindub oma tegevuses koolieelse lasteasutuse seadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, teistest õigusaktidest ja lasteaia põhimäärusest, mis kehtestab lasteaia liigi ja struktuuri, hoolekogu ja direktori pädevuse, lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse alused, laste ja lastevanemate õigused ja kohustused, õpetajate ja teiste töötajate õigused ja kohustused ning lasteaia rahastamise ja järelevalve (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Kuusalu lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus 01. septembrist kuni 31. augustini. Suvekuudel toimub laste teadmiste kordamine ja kinnistamine, siis konkreetselt õppetegevust ei toimu. Lasteaia aastaringse või hooajalise tegutsemise otsustab vallavalitsus hoolekogu ettepanekul arvestades lapsevanemate vajadustega. Suveperioodil ühendatakse rühmi ja vajaduse korral suletakse lasteasutus laste vähesuse või remondi tõttu (RÕK, 2008). Kuusalu lasteaed Jussike on avatud tööpäevadel hommikul kella 07.00 õhtu 19.00-ni (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Igal rühmal on oma tegevuskava, mis koostatakse iga õppeaasta algul. Selle kinnitab õppealajuhataja ja direktor. See on dokument, mille järgi õppetegevus toimub (RÕK, 2008). Tegevuskavad on lapsevanematele avalikud ja nad saavad jälgida, mida tema laps peaks õppima. Kuusalu lasteaial on Eliisis keskkond, kus lapsevanem saab jälgida, mida tema laps teeb ja kuidas tal läheb (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Iga õppeaasta on erinev eesmärk, milleni õppeaasta lõpul võiks jõuda. Selle õppeaasta moto: koos meil hea on olla, mis tähendab lapse heaolu toetamist läbi loovuse ja liikumise. Käesoleva õppeaasta eesmärk on: „Laps teeb hingele pai liikudes ja loovalt tegutsedes“ (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse ainulaadsus seisneb selles, et nad keskenduvad sügavuti igal õppeaastal valitud peateemale. Looduse tundmine ja selle kaitsmine, tervislik käitumine, füüsilise aktiivsuse edendamine, lastekirjanduse põhjalik tutvustamine,

lastekirjanduse ja reaalse elu sidumine läbi lavastus- ja loovmängude, väärtusharidus ning tervise edendamine on olnud läbi aegade peateemadeks (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023). Kergemalt raskemale, tuntult tundmatule, eakohasus, võimetekohasus, korduv, varieeruv harjutamine, laste motiveerimine ja vabatahtlikkus, integratsioon erinevate ainete vahel teemade kaupa on arengutegevuse printsiibid, mis omakorda tulenevad Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtetest. Sinna juurde kuulub veel koostöö ja avatus, traditsioonide ja rahvakalendri järgimine, turvalisus, mitmekesisus, integreeritus, järjepidevus ja individuaalsuse arvestamine (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Kuusalu lasteaial on oma päevakava, mis on kinnitatud direktori 01.septembri 2021 käskkirjaga nr.7 (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

1.4 Lasteaeda minekuks valmistumine

Alushariduse ja lapsehoiu Euroopa Liidu kvaliteetraamistikus on välja toodud, et kõikidele lastele tuleb tagada juurdepääs kvaliteetsele alusharidusele - ja lapsehoiuteenustele, mis toetab nende tervislikku arengut ja hariduslikku edukust ning aitab vähendada sotsiaalset ebavõrdsust ja pädevuslõhet erineva sotsiaal-majandusliku taustaga laste vahel (Euroopa Liidu Nõukogu, 2019).

Dana Gulbe on kirjutanud, et lasteaed on koht, kus laps sööb, magab ja mängib ehk lihtsalt elab, aga ka koht, kus pannakse alus kogu haridussüsteemile, mis ootab last ees pärast lasteaia lõpetamist. Lasteaia perioodil pannakse alus inimese isiksusele: loovusele, mõtlemisele ja eneseteadvusele. Gulbe on enam kui kindel, et inimese käitumis- või mõttemall on tekkinud esimestel eluaastatel ja ta on arvamusel, et lasteaeda ei tohiks alahinnata. Kahjuks on levinud olukord, kus mõned emad esitavad lasteaiale ärevusega küsimusi iga oma lapse tegevuse ja arengusammu kohta, samas kui teised emad võivad suhtuda ükskõikselt ning näha lasteaeda ainult järelevalvena, mitte aga kasvatus- või hariduse keskusena. Ta arvab, et mõlemad reaktsioonid tulenevad sageli teadmatuses selle kohta, mis lasteaias tegelikult toimub (Gulbe, 2021, lk 10-11).

Kuusalu lasteaia kodulehel on olemas info kuidas oma last lasteaeda registreerida. Selleks on vaja esitada avaldus Spoku keskkonnas või paberkanalil. Lapsi võetakse vastu Kuusalu Vallavalitsuse poolt kehtestatud korras (Kuusalu lasteaed, 2023; Riigiteataja, 2020). Mida rohkem vanemad on koostöövalmid lasteaia õpetajatega, seda tõhusamalt saavad nemad ja nende lapsed toetuda lasteaias pakutavale abile ja toele. Kodulehel on välja toodud soovitusel, mis aitavad lapsevanemal ja lapsel paremini kohaneda lasteaiaga. Enne lasteaeda

minekut saab lapsevanem kodus teha eeltööd, milleks on lasteaia kodulehe ja kodukorraga tutvumine, lasteaia päevakavaga tutvumine ja harjutamine, tutvumine lasteaiahoone, õueala ja õpetajatega, lapse lutist, rinnast ja lutipudelist võõrutamine, lapse iseseisvalt riietumise ja käte ning näo pesemise harjutamine jne. Lapsevanem peab arvestama sellega, et lasteaeda minek on lapse jaoks suur elumuutus ning lasteaias võib tulla probleeme, mida enne kodus pole juhtunud, kuna kodu ja lasteaed on täiesti erinevad kohad. Alati on võimalus pöörduda oma lapse rühma õpetajate poole kui on küsimusi või mingeid muresid. Lapse lasteaia kohanemiseks on oluline avatud suhtlus, positiivne suhtumine ja koostöö nii pere kui ka lasteaia vahel (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023).

Järgnevalt tuuakse võrdluseks Helsinki lasteaia kogemus, kus linna kodulehel on välja toodud eraldi teatmik, mis kajastab lapse lasteaeda minekuks vajalikku infot. Seal tuuakse välja, et lasteaeda minek on nii lapsele kui ka kogu perele uus ja põnev aeg ning tähtsal kohal on hooldaja ja lasteaia personali omavaheline usaldus, mis tagab lapse turvatunde. Eraldi on välja toodud, et hooldaja ja personali konfidentsiaalseid vestlusi ei räägita mitte kunagi teistele hooldajatele edasi. Kui Kuusalu lasteaias oli välja toodud konkreetset juhised, mida enne lasteaeda tulekut teha võiks, siis Helsinki lasteaias kõigepealt toimub vestlus vanematega ning seejärel jagatakse infot, milliseid asju laps lasteaias vajab ja tutvustatakse lasteaasutuse töökorraldust ja päevarütmi (Helsingin kaupunki, 2024).

Samas on sellel lehel veel välja toodud, et kodu ja lasteaia koostöö toimub alati lapse huvides ning lapsevanemaid oodatakse osalema koolieelses kasvatuses. Neil on võimalus osaleda tegevuste kavandamisel ja arendamisel koos personali ja lastega. Regulaarselt korraldatakse kliendiküsitlusi, millest antakse eraldi teada. Küsitlusele vastates saavad lapsevanemad avaldada oma arvamust selle kohta, kuidas koolieelne kasvatus on lapsevanemate hinnangul korraldatud (Helsinki kaupunki, 2023).

Uurides Kuusalu lasteaia ja Helsinki lasteaia lähenemisi, on märgatav, et mõlemad asutused pakuvad lapsevanematele kindlaid juhiseid ja soovitusi, mis aitavad toetada lapse sujuvat üleminekut lasteaia keskkonda (Helsinki kaupunki, 2024; Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023). Eesti koolieelses riiklikus õppekavas peatükk 6 §24 on välja toodud lapse arengu hindamise põhimõtted. Lapse eripära mõistmiseks on oluline last analüüsida ja hinnata, et toetada lapse arengut, selleks tehakse tihedat koostööd lapsevanemaga. Õpetajad viivad läbi kindla plaani alusel vaatluseid ning lapsi jälgitakse igapäevatoimingutes, vabamängus ja õpetajate suunatud tegevustes (RÕK, 2008).

1.5 Koostöö koolieelse lasteasutuse ja lapsevanemate vahel

Järgnevalt tuleb juttu koostöövõimalustest lapsevanema ja õpetaja vahel ning selle vajalikkusest.

Kui lapsevanemad lasteaia uksest sisse astuvad, siis esimesest hetkest algab lasteaia personali ja perekonna vaheline koostöö. See koostöö on eelduseks, et laps tunneks ennast lasteaias turvaliselt ja tema arengut toetatakse igakülgsest nii kodus kui ka lasteaias. Eduka koostöö eelduseks on lasteaia õpetajate ja lapsevanemate ühised arusaamad vastastikustest ootustest ja lapse arengu toetamise võimalusest. Tõhusama teabevahetuse ja üksteise ootuste läbiarutamisega saaks ennetada mõndagi probleemi (Suur & Õun, 2009, lk 138).

Riiklikus õppekavas on välja toodud õppe- ja kasvatus põhimõtted, milleks üks on kodu ja lasteaia koostöö (Kulderknup, 2009, lk 18).

Õpetajate omavaheline koostöö peaks ka toimima kuna see annab mõlemale kindlustunne, et saadakse asjadest ühte moodi aru.

Koostöö on vanema ja õpetaja omavaheline hea suhe. Kui laps näeb seda, siis tekitab see temas usaldust. Ta vajab mõjusat, tema tundeid ja isiksust mõistvat usaldusväärset täiskasvanut ka lasteaias. Juusola on välja toonud, et elukutselised pedagoogide põhiülesanne on luua hea suhe lapsega ja aidata tal leida oma koht laste kollektiivis (Juusola, 2011, lk 209). Seega on kõikide osapoolte omavaheline suhtlemine ja hea läbisaamine üks koostöö aluseid.

Ilona Sillaku magistritööst(2019) selgub, et õpetajad peavad lapsevanematega koostööd väga oluliseks, kuid nende arvates ei ole neil selget nägemust kus ja kuidas nad lastevanematele koostööst räägiksid. Enamasti õpetajad tutvustavad koostööd rühma või lasteaeda tutvustades või siis arenguestlustel. Mitmel juhul eeldab õpetaja, et lapsevanem peaks ise teadvustama koostöö tähtsust. Sillaku uurimustulemustest selgus, et õpetajad peavad koostööd lapsevanemaga oluliseks kuid keeruliseks valdkonnaks.

Uue õppeaasta algusega kaasneb tavaliselt soov mõelda edasisele, hinnata varasemat ning seada eesmärke ja plaane, kuidas haridusalast teekonda rikastada ja täiustada. See süsteem võimaldab meeskonnal ühiselt toetada last, kelle areng nõuab erilist tähelepanu ja tundlikku lähenemist. Samuti on eesmärk toetada täiskasvanuid, kes on lapsega seotud. Määrava tähtsusega on teadmine, et just süsteemsus, korrapära ja kindel struktuur annavad lasteaiaõpetajatele vabaduse ja turvatunde lapse toetamisel (Mägi, 2021).

Meeskonnatöö on lasteaia rühmas oluline, kuna sellest sõltub koostöö lapsevanemaga (Kiss, 2017). Õpetajate abid ja assistendid koos õpetajatega puutuvad igapäevaselt lasteaias käiva

lapsega kokku. Nende omavaheline koostöö mõjutab kogu rühma meeleolu. Kui neil omavaheline koostöö ei sobi, siis võib tekitada ka raskusi lapsevanemaga suhtlemine ja koostöö.

Pärje Ülavere on Õpetajate Lehes öelnud, et lasteaias töötades on kõige tähtsam omavahelised suhted, sõbralik tööõhkkond, üksteise toetamine ja üksteisest hoolimine. „Kui majas on soe ja avatud õhkkond ning meil endal on siin hea ja mõnus olla, tunnevad seda ka lapsed ja lapsevanemad“ (Vapper, 2021).

Krips (2019) on välja toonud lasteaiatõpetaja juhtimisteemandi mudeli. See kujutab õpetaja käitumisviise, milleks on paindlikkus, tahe, järjekindlus, eetilisus, hoolitsemine ja mõistvus. Sealjuures rõhutab Krips (2019, lk 223), et mudel „mõõdab“ lasteaiatõpetaja tegeliku käitumist, mitte seda, kuidas õpetaja enda meelest käitub. Näitena toob ta välja selle, et lasteaiatõpetaja arvab, et ta on mõistev ja abistav, kuid tegelikult käitub domineerivalt, siis see õpetaja ei ole mõistev ja abistav.

Krips soovib kasutada lapsevanemaga koostööks Ben Furmani ja tema kaastöötajate lähenemisviisi meetodit. See lähenemisviis toetub sellele, et laps ei ole omandanud veel teatud oskust, nt laps lärmab- tal puudub oskus olla vaikselt. Seda oskust saab aidata omandada lasteaiatõpetaja, kaasates ka lapsevanemaid (Krips, 2019, lk 262).

Ben Furman on Soome psühhiaater ja psühhoterapeut, kelle videoid saab vaadata tema kodulehel ja YouTube kanalil (Furman, benfurman.com, 2010). Ta on ka välja andud käsiraamatu, mis on abivahend täiskasvanule, kes soovib oma lapsel omandada oskusi, mille abil saab ületada probleeme kergel ja mängulisel viisil (Furman, Oskuste õpe, 2016).

Õpetajal ja lapsevanemal on ühine missioon- aidata väikesel inimesel areneda elujõuliseks täiskasvanuks, heaks inimeseks, kes on väärikas kaaskodanik nii homme kui ka neljakümne aasta pärast (Sarv, 2008, lk 110).

DiYES International School(2023) on artiklis välja toonud, et lapsevanemate ja õpetajate partnerlused mängivad üliolulist rolli õpilaste haridusliku aluse tugevdamisel. Kui vanemad ja õpetajad teevad tõhusat koostööd, loovad nad ühtse tugisüsteemi, mis suurendab õpilase õppimiskogemust mitmel viisil.

2. UURIMISMETOODIKA

Uurimismeetodi valik sõltub uuringu eesmärgist (Laherand, 2008, lk 24). Autor lähtus oma uurimiseesmärgist ja valib oma töös kvantitatiivse uurimisviisi. (Kalle & Aarma, 2003).

2.1 Eesmärk ja uurimisküsimused

Uurimistöö eesmärgiks on analüüsida lapsevanemate teadlikkust koostöö võimalustest lasteaiaga ning analüüsida nende valmisolekut toetada lasteaia õppe- ja kasvatustegevusi läbi tõhusa koostöö.

Selleks püstitas autor järgmised uurimisküsimused:

1. Kui teadlikud on lapsevanemad koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldusest lasteaed „Jussike“ näitel?
2. Kuidas hindavad lapsevanemad oma teadlikkust seoses õppekava, õpikäsitluse ja lasteaia kasvatuspõhimõtetega?
3. Kuidas võiks lapsevanemate arvates parem koostöö õppe- ja kasvatusprotsessile kaasa aidata?
4. Milliseid võimalusi näevad lapsevanemad parema koostöö saavutamiseks lasteaia ja kodu vahel ning millised on lapsevanemate ettepanekud, kuidas tagada hea koostöö õppe- ja kasvatusprotsessis?

2.2 Metoodika valik ja kirjeldus

Uurimistöös kasutab autor kvantitatiivset uurimisviisi. Kvantitatiivset andmekogumise meetodit kasutatakse tavaliselt sotsiaalteadustes (Hirsjärvi, 2007; Lagerspetz, 2021). Küsitlusuurimusega võib esitada väga palju küsimusi suurele hulgale inimestele, kuid sellisel meetodil on oma puudused. Nt vastajad ei pruugi hoolikalt ja ausalt vastata ning küsitluse käigus kogutuid andmeid peetakse pinnapealseks (Hirsjärvi, 2007, lk 182). Samas Lagerspetz on öelnud, et selline meetod on ühiskonna uurimisel kõige rohkem kasutatud (Lagerspetz, 2021, lk 157).

Autori uurimistöö andmekogumise meetodiks on ankeetküsitlus (Lisa 1), mis on koostatud tuginedes asjakohasele teoreetilisele kirjandusele ning Maari Piirsalu (2023) ja Polina Tikki (2022) varasematele uurimustele. Ankeetküsitluste kasutamine võimaldab koguda

struktureeritud tagasisidet. Struktureeritud tagasiside aitab tagada, et tagasiside on asjakohane, kasulik ja objektiivne, aidates vastajatel oma teadmisi ja oskusi paremini arendada ja mõista (Visavadiya, 2022). Lapsevanematele suunatud küsimustik aitab hinnata nende teadlikkust õppe- ja kasvatuskorraldusest. Küsimustiku abil soovib autor saada ülevaadet lapsevanemate arusaamise ja teadlikkuse kohta Kuusalu lasteasutuse eesmärkidest, pedagoogilistest põhimõtetest ja koostöö võimalustest. Küsimustik sisaldab 24 küsimust: kolm avatud küsimust, mis võimaldavad vabas vormis vastuseid, ja 21 valikvastustega küsimust. Küsimustik on jaotatud kolme ploki. Esimeses plokis koguti lapsevanema taustaandmed (küsimused 1-4). Teises plokis uuritakse lastevanemate teadlikkust õppe- ja kasvatuskorraldusest (küsimused 5-13). Kolmandas plokis uuritakse lapsevanemate koostööd lasteasutusega (küsimused 14-24).

Küsimustiku koostamisel kasutas autor Google Formsi keskkonda. Küsimustik hõlmab mitmesuguseid teemasid, mis puudutavad lapsevanemate teadlikkust ja koostöövalmidust lasteaias õppe- ja kasvatusprotsessides osalemisel. Küsimustiku koostamisel pöörati erilist tähelepanu sellele, et küsimused oleksid selged, arusaadavad ja objektiivsed, ning et need kajastaksid uurimise eesmärke ja küsimusi.

Ankeetidele vastamise aeg oli ajavahemikus 17.02.24-17.03.24, et anda lapsevanematele piisavalt aega vastuste esitamiseks. Lasteasutuses on üheksa rühma. Autor saatis lasteasutuse õpetajatele ankeetküsitluse ning palus saata lingi oma rühma lapsevanematele vastamiseks. Küsimustele vastamine toimus anonüümselt ja vabatahtlikult, tagades vastajate privaatsuse ja usaldusvääruse. Küsitlus esitati elektrooniliselt.

Andmete kogumisel jälgib autor eetilisi põhimõtteid ning tagab andmete konfidentsiaalsuse ja anonüümsuse. Lisaks võetakse arvesse lapsevanemate nõusolekut andmete kogumiseks ja analüüsimiseks.

Andmeanalüüs hõlmab kvantitatiivsete meetodite kasutamist, mis võimaldavad uurimistulemusi süstematiseerida, tõlgendada ja esitada. Peamised andmeanalüüsi meetodid hõlmavad statistilisi tehnikaid, mis võimaldavad uuritud muutujate omadusi ja suhteid kvantifitseerida ning tulemusi kvantitatiivsete näitajatega väljendada (Lagerspetz, 2021, lk 216). Autor kasutas oma töös kvantitatiivset uurimismeetodit. Kuna küsimustikus olid enamus vastused valikvastustega, siis võimaldas selline meetod andmeid kvantifitseerida ja analüüsida neid statistiliselt ning vastuseid avatud küsimustele analüüsiti kvalitatiivse sisuanalüüsi abil.

2.3 Valim

Uurimuses osalesid Kuusalu lasteaia lapsevanemad. Kuusalu lasteaias käivad 162 pere lapsed ja lapsi kokku 166. Tegelikuses osales uuringus 63 lapsevanemat, kellest 56 olid naised (89%) ja 7 mehed (11%).

Autor kasutab mugavusvalimit, kuna valimisse võetakse need, keda on võimalik kergesti kätte saada (Lagerspetz, 2021, lk 174). Tegemist on mugavusvalimiga, kuna autor töötab Kuusalu lasteaias. Sealjuures on oluline märkida, et mugavusvalimi kasutamine võib mõjutada uurimistulemusi, kuna see ei pruugi olla esinduslik kogu lasteaia lapsevanemate suhtes. Seetõttu tuleks uurimustulemusi tõlgendada ettevaatusega ning arvestada võimalike piirangutega, mis tulenevad valimi valikumeetodist. (Lagerspetz, 2021).

Küsitlusele vastanud oli kokku 63 lapsevanemat, kellest 38 vanemat (60%) olid vanuses 30-39 aastat. Lapsevanemaid vanuses 40-49 aastat, osales küsitluses 18, mis moodustas 29% ning vanuses 18-29 aastat oli 6 vastajat, mis moodustas 10%. Üks lapsevanem oli vanuses 60-... , moodustades kogu vastajate hulgast 1%.

69% vastajatest on omandanud kõrghariduse ning 19% lapsevanematest on läbinud keskhariduse. Kutseharidus on 6% vastajatel ja põhiharidus on samuti 6% lapsevanematel.

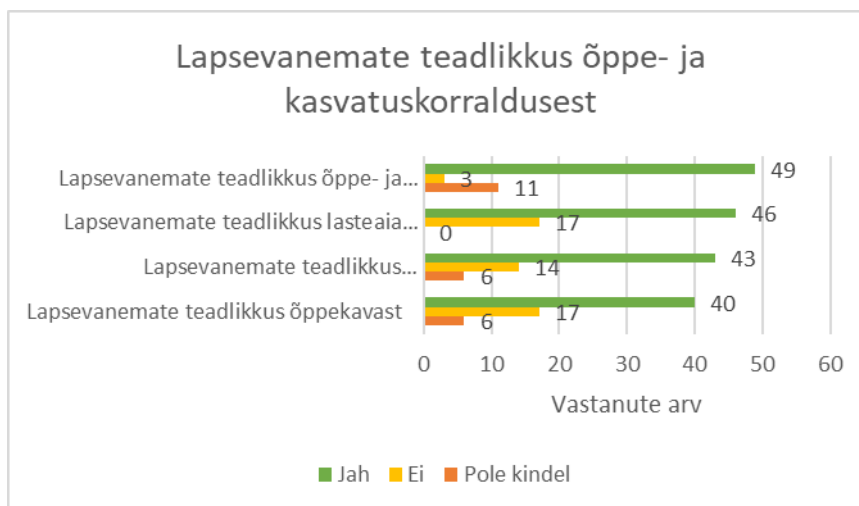
Uuringus sai järgnevalt teada vastanute laste vanused. 46% lapsevanemate lapsed on vanuses 4-5 aastat, 29% lapsevanemate lapsed on vanuses 3-4 aastat, 25% lapsevanemate lapsed on 5-6 aastased, 16% lapsevanemate lapsed on vanuses 1,5-2 aastat ja 13% lapsevanemate lapsed on 6-7 aastased.

3. UURIMISTULEMUSED

Antud peatükis annab autor ülevaate uurimisküsimuste kaupa. Analüüsitakse, kui teadlikud on lapsevanemad lasteaia õppe- ja kasvatuskorraldusest ning kas see mõjutab nende koostööd lasteasutusega.

3.1 Lapsevanemate teadlikkus õppe- ja kasvatuskorraldusest

Autor soovis teada saada, kas lapsevanemad on tutvunud Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtetega. 49 lapsevanemat (78%) on tutvunud Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtetega. 11 vastajat (17%) ei olnud kindlad, kas nad on tutvunud Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtetega ning kolm vanemat (5%) ei olnud sellega tutvunud (Joonis 1).

Joonis 1. Lastevanemate teadlikkus lasteaia "Jussike" õppe- ja kasvatuskorraldusest

Kuusalu lasteaia õppekavas on näiteks välja toodud, et lasteaed ja kodu püüavad järgida ühiseid eesmärke lapse kasvatamisel, arendamisel ja õpetamisel. Lapsevanemad saavad toetust ja nõustamist lapse kasvatamisel ning arendamisel (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023). Õppekavaga olid tutvunud 40 lapsevanemat (63%), 17 vastajat (27%) ei olnud tutvunud õppekavaga ning kuus lapsevanemat (10%) ei olnud oma vastuses kindlad (Joonis 1). Sealjuures rühma tegevuskava olemasolust olid teadlikud 43 lapsevanemat (68%), 14 vastajat (22%) ei olnud sellega tutvunud ja kuus lapsevanemat (10%) ei olnud kindlad, kas nad on tutvunud oma lapse rühma tegevuskavaga (Joonis 1).

Kuusalu lasteaed „Jussike“ kodulehte uuendati aastal 2023 (Kuusalu Lasteaed Jussike, 2023). Lapsevanemate vastustest selgus, et 46 vastajat (73%) on tutvunud Kuusalu lasteaia uue kodulehega, mis loodi alles eelmisel aastal ja 17 vanemat (27%) ei ole kodulehega tutvunud, aga see ei pruugi tähendada, et nad ei tea selle olemasolust (Joonis 1).

Uuringus tuli välja, kuidas lapsevanemad sooviksid saada teavet lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse kohta. Sellele küsimusele sai lisada mitu eelistust. Vastustest tuli välja, et 55 lapsevanemat (87%) eelistab saada teavet lasteaia "Jussike" õppe- ja kasvatuskorralduse kohta elektrooniliselt. See tähendab, et nad eelistavad e-posti kasutamist, sõnumite saatmist Eliis keskkonnas või külastades lasteaia kodulehte. Suulise teavituse kaudu, nagu üld- ja rühmakoosolekud või silmast silma vestlused, eelistasid saada teavet 29 vastajat, kes moodustas 46%. Kaheksa lapsevanemat (13%) eelistas saada paberkandjal teavet, näiteks teated uksele või trükised. Uurimusest selgus, et üks vastaja, mis moodustas 1%, ei soovinud üldse teavet saada. Kokkuvõttes võib öelda, et lasteaed "Jussike" võiks pakkuda rohkem elektroonilisi teavitusi, et tagada tõhus ja mugav suhtlus lapsevanematega. Uurimistööst selgus, et 21 lapsevanemat (33%) hindavad oma teadlikkust lasteaia „Jussike“ õppekava ja kasvatuspõhimõtete osas hästi ja kuus lapsevanemat (10%) väga hästi. 29 vastajat (46%) hindavad oma teadlikkust keskmiseks, mis võib viidata sellele, et nad tunnevad vähemalt mõnevõrra lasteaia õppekava ja kasvatuspõhimõtete sisu. Vähe teadlikke vastajaid oli kuus, mis moodustas 10% vastajatest ja ainult üks lapsevanem, mis moodustas 1% vastajatest, ei olnud üldse teadlik, mis võib viidata, et ta ei ole tutvunud lasteaia õppe- ja kasvatuspõhimõtetega.

Õppe- ja kasvatustegevuse sisu hulka kuuluvad erinevad valdkonnad, milleks on mina ja keskkond, keel ja kõne, eesti keel kui teine keel, matemaatika, liikumine, muusika ja kunst. Erinevaid valdkondi lõimitakse omavahel, et tagada mitmekesine tegevus. Sellega seoses autor uuris lapsevanematelt, kas nad tunnevad, et lasteaias toimuvat õppe- ja kasvatustegevusi on nendega piisavalt jagatud.

50 lapsevanemat (79%) tunnevad, et neile on piisavalt jagatud teavitusi, mis puudutavad lasteaia õppe- ja kasvatustegevusi. Ainult kaks vastajat (3%) arvas, et neile ei ole piisavalt infot jagatud ning 11 lapsevanemat (18%) ei osanud öelda.

Lasteaia poolt korraldatud üritustel, mis käsitlevad õppe- ja kasvatuküsimusi, on osalenud regulaarselt 20 vastajat (32%), mõnikord on osalenud 21 lapsevanemat (33%), harva 12 vastajat (19%) ja kümme lapsevanemat (16%) ei ole osalenud. Tulemuste põhjal võib järeldada, et umbes kolmandik vastajatest osaleb regulaarselt ja teine kolmandik osaleb mõnikord üritustel, kuigi küsimusest ei tulnud välja, mis üritusi täpsemalt silmas peeti.

36 lapsevanemat (57%) usuvad, et nende teadlikkus võiks mõjutada lasteaia „Jussike“ õppe- ja kasvatuskorraldust. Kui lapsevanemad on teadlikud, siis saavad nad kaasa rääkida, mis võiks olla parim lahendus tema lapse jaoks. Samas 25 vastajat (40%) ei oska sellele küsimusele selget vastust anda ning üks vastaja, mis moodustab 1% vastajatest, on kindel, et tema teadlikkus või mitte teadlikkus ei mõjuta õppe- ja kasvatuskorraldusi. Lisaks on üks vastaja, mis moodustab 1% vastajatest, öelnud, et pole kindel, kas see võiks mõjutada või mitte.

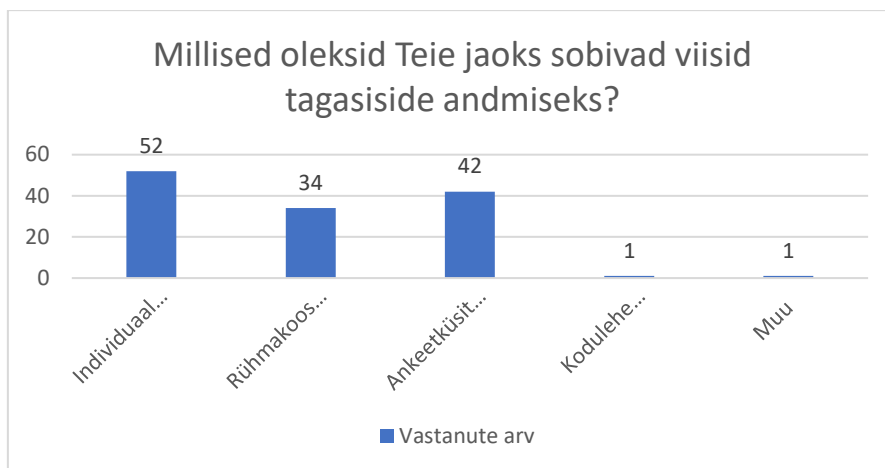
3.2 Hindamine ja tagasiside lapsevanemate poolt

Selles peatükis annab autor ülevaate lapsevanema tagasiside andmise võimaluse kohta.

Nendes gruppides ja kollektiivides suureneb ühtekuuluvustunne ja pühendumine, kus antakse adekvaatset tagasisidet, kuna tagasiside üks positiivseid mõjusid on siduse suurenemine (Lehtsaar, 2019, lk 17).

Autor sai teada, kas lapsevanemad tunnevad, et neil on piisavalt võimalusi tagasiside andmiseks seoses lasteaia õppe- ja kasvatusgevusega. Uuringus tuleb välja, et 44 vastajat (70%) tunnevad, et neil on piisavalt võimalusi anda tagasisidet lasteaia õppe- ja kasvatusgevuse kohta. See võib viidata sellele, et enamik vanemaid on rahulolevad olemasolevate tagasiside andmise võimalustega ning on teadlikud nendest ja tunnevad end vabalt oma mõtteid ja arvamusi jagama. Siiski märkis kuus vastajat (9%), et neil ei ole piisavalt võimalusi tagasiside andmiseks. See võib viidata sellele, et need vanemad võivad tunda, et nad ei ole rahul olemasoleva tagasiside andmise võimalustega. 13 vastajat (21%) ei osanud öelda, kas neil on piisavalt võimalusi tagasiside andmiseks. Kokkuvõttes näitab see, et enamik vanemaid tunneb end rahulolevana tagasiside andmise võimaluse suhtes, kuid mõned lapsevanemad võivad vajada täiendavat infot, et anda oma panus lasteaia õppe- ja kasvatusgevuse parendamiseks.

Järgnevalt sai autor teada, mida lapsevanemad arvavad, mis võiks sobiv viis olla tagasiside andmises (Joonis2.) Küsimusele sai panna mitu eelistust.

Joonis 2. Tagasiside andmise eelistused

Uurimusest tuli välja, et 52 vastajat (82%) eelistavad individuaalseid vestlusi tagasiside andmiseks. See võib viidata sellele, et vanemad tunnevad end paremini silmast silma suhtluse kaudu, nad saavad oma mõtteid ja arvamusi väljendada ning sellega saavad rohkem individuaalset tähelepanu ja tagasisidet. Samuti tuli küsitlusest välja, et 42 vastajat (67%) peab oluliseks ankeetküsitlusi, mis võib näidata soovi anda tagasisidet anonüümsel viisil. Rühma koosolekuid eelistavad 34 lapsevanemat (54%), mis võib olla hea võimalus tagasiside saamiseks ning võimaldab kaasata rohkem vanemaid ja arutada ühiseid teemasid. Kodulehe kaudu tagasiside andmist pooldas ainult üks vastaja, kes moodustas 1%. See võib viidata sellele, et vanemad eelistavad siiski otse suhtlemist. Kokkuvõttes näitab see, et vanemad eelistavad mitmekesiseid võimalusi tagasiside andmiseks ning on oluline pakkuda neile variante, mis vastaksid erinevate vanemate vajadustele ja eelistustele.

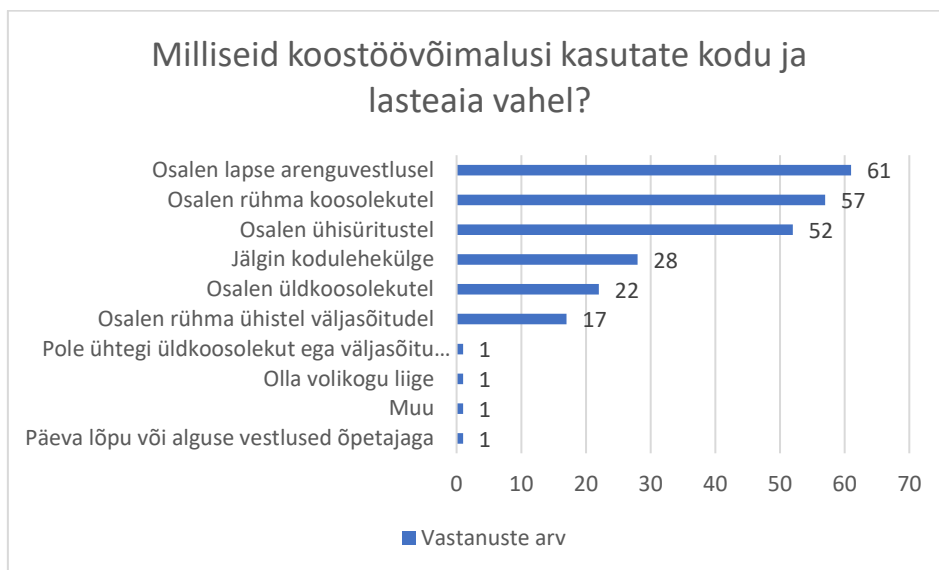
3.3 Koostöö lasteaia ja lapsevanemate vahel

Siin annab autor ülevaate lapsevanema ja lasteasutuse koostöö tugevdamise võimaluste kohta, kuidas vanemate teadlikkust suurendada ning vanemate soovitusi paremaks õppe ja kasvatuskorralduse läbi viimiseks.

Uurimuses selgus, et kõik 63 lapsevanemat (100%) on nõus väitega, et hea koostöö kodu ja lasteaia vahel toetab lapse õppe- ja kasvatusstegevust.

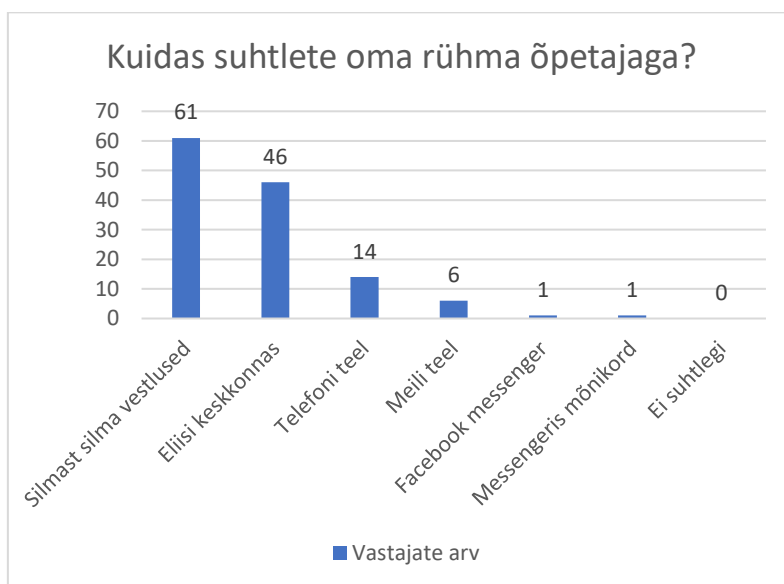
Analüüsidest koostöövõimalusi lasteaia ja kodu vahel, võib märgata, et lapsevanemate aktiivsus on suhteliselt kõrge. Sellele küsimusele sai valida mitu vastust. 57 vanemat (90%) lisas vastuseks, et osalevad rühma koosolekutel ja 61 vanemat (97%) osalevad lapse arenguestlustel, mis näitab nende huvi ja pühendumist lapse arengu toetamisel. Üldkoosolekutel osaleb 22 vastajat (35%) ja rühma ühistel väljasõitudel 17 lapsevanemat (27%), kuid ühisüritustel osalejateks märkis 52 vanemat (82%), mis teeb osaluse protsendi

suhteliselt kõrgeks. Samas on üks vanem lisanud: „*Pole ühtegi üldkoosolekut ega väljasõitu olnud. Muidu osaleksin.*“ Üks vanem soovib olla volikogu liige, üks lapsevanem on jätnud vastamata ning üks vastaja tõi välja vestlused õpetajaga päeva alguses või lõpus on hea koostöövõimalus kodu ja lasteaia vahel. Lisaks jälgib 28 lapsevanemat (44%) lasteaia kodulehekülge, mis võimaldab neil olla kursis lasteaia tegevustega ja olulise infoga (Joonis3).

Joonis 3. Koostöövõimalused kodu ja lasteaia vahel

Küsimustiku küsimusele, kuidas suhtlete oma lapse rühma õpetajaga, eelistasid 61 vastajat (97%) silmast silma vestlusi, mis näitab, et vanemad soovivad otsest suhtlust õpetajatega. See võimaldab neil saada kohest tagasisidet ja arutada lapsega seotud tegevusi personaalselt. Telefoni teel suhtlemine oli vähem populaarne, kui silmast silma vestlused, seda tegevust eelistasid 14 lapsevanemat, mis moodustas 22% vastajatest. See võimaldab lapsevanemal kiirelt saada vastuseid oma küsimustele või jagada infot õpetajatega, ilma et peaks kohapeale minema. Kuigi sellega võib olla oht, et õpetaja ei saa kohe vastata, kuna tal on oma päeva tegevused. Eliisi keskkonnas suhtlemist eelistavad 46 vanemat (73%), mis on väga positiivne, kuna õpetajad ise kasutavad ka seda keskkonda. Meili teel suhtlemine on vähem levinud, mida eelistab vaid kuus lapsevanemat, mis moodustas 10% vastajatest. Kaks lapsevanemat (2%) panid suhtluskanaliks messengeri. Oluline on märkida, et ei olnud ühtegi vastajat, kes üldse ei suhtleks oma lapse rühma õpetajaga, mis näitab, et vanemad peavad suhtlust õpetajaga oluliseks ja soovivad olla kursis oma lapse tegemistega lasteaias (Joonis4).

Joonis 4. Lapsevanemate suhtlus rühma õpetajaga

Uuringus tuli välja, et 35 vastajat (56%) hindavad lapsevanemana omavahelist koostööd rühmaõpetajaga väga heaks ja 22 vanemat (35%) hindavad selle heaks. See võib viidata, et enamus vanemaid on rahul suhtluse ja koostööga oma lapse rühmaõpetajatega. Siiski märkis viis lapsevanemat (8%), et hindab koostööd rühmaõpetajatega rahuldavaks. Mis võib tähendada, et mõned vanemad sooviksid rohkem suhtlust või koostööd õpetajatega või on mõningaid ootusi, mis pole täielikult rahuldatud. Ükski vastaja ei arvanud, et koostöö puudub. Sellest võib järeldada, et enamik vanemaid tunneb, et suhtlus ja koostöö nende lapse rühmaõpetajatega on olnud piisav. Üks lapsevanem märkis vastuseks: „*Kuna tihti me viime ja toome lasteaiast ära siis kui õpetajaid kohal ei ole, siis tagasiside osa võib vahel jääda puudulikuks.*“ See võib tähendada, et suhtlus õpetajatega võib olla vahel piiratud või keeruline, kui vanematel ja õpetajatel on erinevad ajakavad või nad ei kohtu regulaarselt näost näkku. Kokkuvõttes võib öelda, et enamus vanemaid hindab oma suhet ja koostööd rühmaõpetajaga positiivseks. Kuid on siiski mõningaid valdkondi, mis võivad vajada täiustamist või tähelepanu, nagu tagasiside saamine ja suhtlemine siis, kui rühmaõpetajate tööaeg on läbi ja laps viiakse valverühma.

Autor soovis teada, kuidas mõjutab lapsevanemate teadlikkus ja koostöö lasteaia „Jussike“ õppe- ja kasvatuskorraldust, seega uuris, mida tähendab vanemate jaoks koostöö. Tegemist oli avatud küsimusega, kus vastuseid oli väga palju erinevaid. Autor töötles vastused läbi ja leidis osades ühiseid jooni. Vastused jagas kuude erinevasse kategooriasse, milleks olid lapse

heaolu, suhtlemine, ühised eesmärgid, info liikumine, tagasiside ja ausus. Uurimuses selgus, et lapse muredest ja rõõmudest jagamine ehk lapse heaolu tähendab vanemate jaoks koostööd, seda arvasid 16 lapsevanemat. Lapsevanema ja õpetajate omavaheline suhtlus tähendab koostööd 13-le vastajale. 11-ne lapsevanema arvates on kõige parem koostöö ühise eesmärgi saavutamine. Info liikumine tähendab koostööd kümnele vastajale. Kuus lapsevanemat arvas, et ausus on kõige olulisem koostöö puhul ning neli lapsevanemat tõid välja, et tagasiside andmine lapse kohta on nende jaoks koostöö. Mõned näited koostööst, mis tulenevad vanemate vastustest:

„Õpetaja võiks anda nõu, kui lapsel oleks vaja mingile kasvatusaspektile, nt kõne vms rohkem tähelepanu pöörata. Koos lahendatakse mured, kui lapsel lasteaias raskusi.“

„Lapsevanemana tunnen huvi, kuidas minu lapsel läheb, kuidas saab ta hakkama ettenähtud ealiste tegevustega rühmas jne.“

„Teineteisega arvestamine, kommunikatsioon ja samas suunas tegutsemine ühise eesmärgi poole püüeldes.“

„Koostöö tähendab minu jaoks kahe või rohkema inimese ühiseid pingutusi teatud eesmärgi nimel.“

„Soovin saada tagasisidet oma lapse arengust, omalt poolt uurin, mida lasteaias tehti, kordan lapsega üle.“

„Kui õpetajaga saab kõigest rääkida.“

Uurimuses selgus, et koostöö on väga oluline aspekt lapsevanema ja õpetajate vahelises suhtlemises. Ausus, suhtlemine, ühised eesmärgid, info liikumine, tagasiside ning lapse heaolu on need märksõnad, mida lapsevanemad mõtlevad koostööst.

Uurimusest tuli välja, et 53 vastajat (84%) usub, et lasteaia ja lapsevanemate vahelist koostööd saaks suurendada rohkem avatud suhtluse kaudu. 21 vanemat (33%) eelistasid kogukonna üritusi, et suurendada koostööd. 23 lapsevanemat (37%) arvas, et töötubade korraldamine on hea viis koostöö suurendamiseks. Need üritused võimaldavad lapsevanematel ja lasteaia personalil omavahel suhelda, kogemusi vahetada ja koostööd arendada. Samas üks lapsevanem ütles, et: *„Mistahes ühisüritused laste, lasteaia ja vanematega(nt mõni matk)“* sobiks tema jaoks koostöö suurendamiseks. Üks lapsevanem tõi välja, et: *„Tagasisidet lapse kohta rohkem, alati ei jõua vestelda kui lapsele järel käin. Võiks olla ka lapsepõhist tagasisidet kirjalikult. Kasvõi Eliisis.“* Eliisis keskkonnas on kirjaliku tagasiside andmise võimalus olemas. Õpetaja ei kirjuta sinna tagasisidet(kuigi on teadlik). Üks lapsevanem vastas, et *kõigil niigi palju tegemist, polegi rohkem vaja* ja üks lapsevanem

arvas, et on piisavalt koostööd lasteaia ja lapsevanemate vahel. Samas üks lapsevanem arvas, et tema jaoks saaks lasteaed koostöö suurendada sellega, et oleks füüsilisi kohtumisi ja lastevanematega otsesuhtlust juhtkonna poolt. Kaks vastajat arvasid, et praegune avatud suhtlemine on piisav ja pole vaja muudatusi teha. Oli ka kaks vastajat, kes ei vastanud küsimusele. Kokkuvõttes näitavad vastused, et avatud suhtlus on kõige populaarsem lasteaia ja lapsevanemate vahelise koostöö edendamisel. Samas teiste tegevuste, nagu töötubade ja ürituste korraldamine, võib aidata suurendada koostööd ja tugevdada kogukonna suhtlust. Kindlasti on lisaks oluline pakkuda erinevaid võimalusi suhtluseks, et arvestada erinevate vanemate vajadustega ja võimalustega suhelda lasteaia personaliga.

Uuringus selgus, kas lapsevanemad soovivad koolitusi või seminare, mis toetaks nende arusaama õppe- ja kasvatusküsimustes. 32 lapsevanemat (51%) vastasid „pigem jah“ ja „jah, kindlasti“, vastas üheksa vanemat, mis moodustas 14% vastajatest. See võib viidata sellele, et lapsevanemad peavad oluliseks võimalust saada lisateavet lapse arengu ja hariduse kohta ning soovivad olla aktiivselt kaasatud oma lapse õppeprotsessides. Uurimuses tuli veel välja, et 12 vastajat (19%) ei pea selliseid koolitusi või seminare väga oluliseks ja kümme lapsevanemat (16%) ei oska öelda, kas neil on vaja koolitusi või seminare. See võib olla tingitud lapsevanemate erinevatest huvidest või ajapuudusest. Kokkuvõttes näitab see uurimus, et enamik vanemaid väärtustab täiendavat haridusalast koolitust ning soovib olla paremini informeeritud oma lapse õppe- ja kasvatusküsimuste kohta. Samal ajal kui mõned lapsevanemad võivad olla vähem huvitatud või ebakindlad selles osas. Seega võiks lasteaed kaaluda erinevaid viise, kuidas pakkuda täiendavat koolitust ja seminare, mis vastaksid vanemate vajadustele ja huvidele.

Uurimuses selgus, millisel viisil võiksid lapsevanemad osaleda lasteaia tegevustes ja üritustel, et parendada veelgi rohkem kodu ja lasteaia vahelist koostööd. Kuna tegemist oli avatud ja mitte kohustusliku küsimusega, siis sellele vastasid ainult 35 lapsevanemat 63-st. 15 lapsevanemat pidas oluliseks ürituste ja tegevustes osalemist ning avaldati soovi ka tutvustada lastele erinevaid ameteid. Mõned lapsevanemad olid rahul lasteaia tegevuste ja üritustega ning ei leidnud, et oleks vaja midagi muuta. Vastustest tuli ka välja, et lasteaed võiks korraldada talguid, kaasata rohkem lapsevanemaid, õpetajad võiksid jagada soovitusi, kuidas arendada last väljaspool lasteaeda ning oli ka vastajaid, kes ei osanud midagi vastata. Küsimuse mõningad vastused:

„Kuidas arendada last. Kuidas toimetada erivajadusega. Kuidas toetada last erinevate lastega suhtlemisel. Kuidas tagada lastele struktureeritud ja turvaline keskkond.“

„Ühised koristustalgud, lapsevanemate kaasamine laste päevade sisustamisse(mängude mängimine, muinasjuttude lugemised).“

„Igasugune panus üritustesse – ilmselt on lapsevanemaid raske motiveerida panustama, sest kõigil on kiire. Ma näen ise, et peamine roll võiks olla hoolekogul, kus on rühmade esindajad ja nemad omakorda võiksid enda rühma vanemaid siis utsitada.“

„Teha nõ „avatud uste“ päevi rühmas, kus mõni lapsevanem osaleb abiõpetajana päeval lasteaias.“

„Koostöö on piisav, rohkemaks pole ajalist ressursi.“

„Minu arust on kõik juba piisav. Vanemad, kes tunnevad huvi on kaasatud ja nii mõnigi loodab, et ei pea lapse jõulupeolegi tulema.“

Sellest küsimusest lähtuvalt tehakse lasteaia juhtkonnale ettepanekuid, näiteks korraldada koristamistalgud ja kaasata vanemaid ning kutsuda lasteaeda esinema erinevate ametite esindajaid.

Järgnevalt selgus, milliseid võimalusi saaks lasteaed luua, et kaasata lapsevanemaid paremasse koostööse ja õppeprotsessidesse. Sellest küsimusest selgus, et mõned lapsevanemad sooviksid teavet, kuidas oma last kodus paremini toetada. Mõni soovis, et kodus tuleks mõni kodutöö/ülesanne ära lahendada koos lapsega, et esmaspäeval seda esitada. Oli ka vastus, kus sooviti, et loodaks Eliisi keskkonda soovitude nurgake, et lapsevanem saaks kiiresti ja kohe oma mõtteid edastada. Avaldati arvamust, et „Ühised mänguõhtud (aga neid juba korraldatakse), vestlusõhtud (lapsevanemad saaksid oma lastele rääkida oma lasteaia kogemustest, koos piltide ja põnevate lugudega). Lisaks kaasamine projektidesse, mis loovad õpikeskkonnale lisaväärtust.“. Ühes vastuses tuli välja, et „lasteaed võiks rohkem anda teada enda murekohtadest ja kui midagi on vaja/puudu. See lisaks avatud suhtlust ja „sulataks jääd.“

„Ühelt poolt saame panustada läbi erinevate õppevahendite, näiteks puuviljade toomine, pildid loodusest jne. Nii lapsega nendest temadest rääkida. Eliis ja päeva üleskirjutus on väga hea, sealt saab infot, millest lapsega kodus rääkida. Mida tegite, mis sulle täna metsas meeldis, jne. Pigem võiks öelda, et üldine koostöö on rühma tasandil. Kui on probleeme, siis individuaalne koostöö. Koos valla tugikeskusega võiks jätkata/suurendada vanemliku

oskuste arendamist, et ennetada suuri probleeme. Ehk universaalne ennetamine kahjude vähendamise asemel.“

„Lastevanematele avatud tegevuste päevad, kus vaatleksime tegevusi.“

„Ehk kutsuda põnevate ametite või hobidega vanemaid lasteaeda oma tööd/hobi tutvustama, nii et see toetaks nädala teemat õppeprotsessis.“

Kokkuvõttes saab öelda, et lapsevanemad soovivad rohkem teavet, kuidas oma last kodus paremini toetada, et antaks erinevaid võimalusi ühistegevusteks ning rohkem avatud suhtlust õpetajate ja juhtkonnaga. Lisaks soovivad lapsevanemad, et lasteasutus kutsuks esinema ja tutvustama erinevaid ametnikke.

ARUTELU

Tulemuste tõlgendamine tähendabki, et teadustöö ei lõppe tulemuste esitamisega, vaid tulemused tuleb ka lahti mõtestada, võrrelda varasemate uuringute tulemustega ning teha omapoolsed järeldused (Kalle & Aarma, 2003, lk 65).

Selles peatükis autor arutleb uurimustulemuste üle. Töö eesmärgiks on analüüsida lapsevanemate teadlikkust koostöö võimalustest lasteaia ja analüüsida nende valmisolekut toetada lasteaia õppe- ja kasvatustegevusi läbi tõhusa koostöö.

Olukord on kokkuvõttes positiivne, kuna enamik lapsevanemaid on tutvunud lasteaia õppe- ja kasvatukorraldusega ning see viitab heale koostööle lasteaia ja vanemate vahel.

Esimene uurimisküsimus oli, kui teadlikud on lapsevanemad koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldusega, Kuusalu lasteaed „Jussike“ näitel. Uurimuses tuli välja, et enamik lapsevanematest on teadlikud õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtetest. Ainult üksikud lapsevanemad ei olnud tutvunud Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtetega. Üks osa vastanutest ei olnud kindlad oma vastuses.

Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse alla kuulub ka rühma tegevuskava ning lasteaia koduleht. Uuringust tuli välja, et oma lapse rühma tegevuskavaga on tutvunud 68% lapsevanematest, mis on üle poole vastajatest. Samas tuleb välja, et 22% vastajatest ei olnud tutvunud sellega, kuigi need on üldjuhul rühmas kättesaadavad. Küsitluses osalenud lapsevanematest 10% ei olnud kindlad, kas nad on tutvunud oma lapse rühma tegevuskavaga. Iga õppeaasta alguses koostavad õpetajad oma rühma tegevuskava, mis ei pruugi kõigil ühesugune olla ning mille kinnitab juhataja (KELS, 1999).

Enamik lasteaedasil on loonud enda kodulehe, mis näitavad, millega nad tegelevad, mis on nende väärtused, missioonid ning põhimõtted. „Korralik kodulehekülg tõstab iga koolieelse lasteasutuse mainet avalikkuse silmis“ (Kink, 2008, lk 340). Lasteasutuse kodulehega olid tutvunud enamik vanematest, kes osalesid küsitluses.

Teine uurimisküsimus oli, kuidas hindavad lapsevanemad oma teadlikkust seoses õppekava, õpikäsitluse ja lasteaia kasvatuspõhimõtetega. Uurimistulemused näitasid, et lapsevanemad on tutvunud lasteaia õppekavaga. Oli ka neid lapsevanemaid, kes ei teadnud, mis õppekava on. Õppekava on riiklikult ette määratud alusdokument, milles kajastuvad töötajate ja lapsevanemate eesmärkide, põhimõtete ning õppe- ja kasvatuskorralduse kokkulepped (Kulderknup, 2009, lk 16). Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ja elluviimisel võetakse arvesse laste individuaalseid omadusi, sealhulgas nende võimeid, keelelist ja kultuurilist

tausta, vanust, sugu, tervislikku seisundit ja muud. Õpetajad juhendavad laste arengut ning loovad toetava keskkonna (RÕK, 2008). Samas tuli välja, et õppe- ja kasvatuspõhimõtete osas hindavad lapsevanemad oma teadlikkust keskmiseks.

Kolmas uurimisküsimus oli, kuidas võiks lapsevanemate arvates parem koostöö õppe- ja kasvatusprotsessile kaasa aidata. Uuringus tuli välja, et lapsevanemad pooldavad mõlema poolset avatud ja silmast silma suhtlust. Veel soovisid vanemad tagasisidet oma lapse arengu kohta, ühiste eesmärkide toetamist mõlema poolt ning kiiret info vahetust. Suur (2014) ja Nurk (2021) on samuti uurinud koostöö olulisust lapsevanema ja õpetajate vahel.

Neljas uurimisküsimus oli, milliseid võimalusi näevad lapsevanemad parema koostöö saavutamiseks lasteaia ja kodu vahel ning ettepanekud, kuidas tagada hea koostöö õppe- ja kasvatusprotsessis. Uurimusest tuli välja, et paljud vanemad soovivad, et lasteaed kutsuks külla lapsevanemaid, kes töötavad erinevatel ametitel ning tutvustaksid oma ametit lähemalt. Veel sooviti erinevaid üritusi, et kaasata rohkem vanemaid lasteaia rühma tegevustesse (ühised väljasõidud, piknikud, mänguõhtud). Sillak (2019) on leidnud, et lapsevanematele korraldatud ühisüritused ei oma kindlat eesmärki ning ei ole kavandatud tegevus vaid pigem see, kus lapsevanemad saavad omavahel kohtuda ja suhelda.

Kõige parem reklaam lasteaiale on kodulehekül, kus on kirjas lasteaia missioon, visioon, töötajad ning õppe- ja tegevuskava tutvustused (Kulderknup, 2009, lk 57).

Uurimuses selgus, et avatud suhtlus on üks põhilisi koostöö võimalusi. Kiss (2017) rõhutab, et lapse edukas sotsialiseerimine eeldab head ja kokkulepitut koostööd nii lasteaia personali kui ka lasteaia ning lapsevanemate vahel. Lasteaed ja lapsevanemad peaks viljelema ühtseid arusaamu, et laps omandaks ühiskonnas eksisteerimiseks vajalikud oskused.

Lapsevanemal on võimalik teha ettepanekuid rühma keskkonna täiustamiseks igapäevastes vestlustes õpetaja või lasteaia juhtkonnaga, lapse arenguestlustel või siis rühma koosolekul (Suur & Õun, Lasteaia tegevuse ja peredega koostöö alused, 2009).

Järvsoo (2021) on öelnud, et enne kui alustame lapse õpetamist, on oluline luua tema jaoks turvaline keskkond ning võita tema usaldus. See tagab, et laps tunneb end mugavalt ja avatult ning on valmis õppima ja arenema. Turvalise sideme loomine ja usalduse võitmine on esmatähtis, kuna need loovad aluse edasisele õppeprotsessile.

Tulemusi ei saa üldistada, kuna valim oli väike ning need ei pruugi kajastada kõigi arvamusi. Enamik vastajatest olid teadlikud Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatuskorraldustest ja olid valmis koostööks, et leida ühine eesmärk oma lapse arengul.

KOKKUVÕTE

Uurimistö eesmärgiks oli analüüsida lapsevanemate teadlikkust koostöö võimalustest lasteaia ning analüüsida nende valmisolekut toetada lasteaia õppe- ja kasvatustegevusi läbi töhüsa koostöö. Selleks püstitas autor järgmised uurimisküsimused: kui teadlikud on lapsevanemad koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorraldusest lasteaed „Jussike“ näitel; kuidas hindavad lapsevanemad oma teadlikkust seoses õppekava, õpikäsitluse ja lasteaia kasvatuspõhimõtetega; kuidas võiks lapsevanemate arvates parem koostöö õppe- ja kasvatusprotsessile kaasa aidata; milliseid võimalusi näevad lapsevanemad parema koostöö saavutamiseks lasteaia ja kodu vahel ning ettepanekud, kuidas tagada hea koostöö õppe- ja kasvatusprotsessis.

Bakalaureusetöö teoreetilises osas annab autor ülevaate lasteasutuse õppekavast, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja põhimõtetest, õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest Kuusalu lasteaed Jussikeses ning koostööst lapsevanemate ja lasteasutuse vahel.

Oma uurimistöös kasutas autor kvantitatiivset lähenemisviisi. Andmeid koguti ankeetküsitlusega.

Uurimistö tulemusi analüüsides selgus, et enamik lapsevanemaid on teadlikud ja tutvunud lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtete ja eesmärkidega ning on valmis koostööks. Lapsevanemad soovivad rohkem teavet selle kohta, kuidas nad saavad kodus oma last paremini toetada ning soovivad mitmekesistada võimalusi ühistegevusteks ja suurendada avatud suhtlust õpetajate ja juhtkonnaga. Lisaks väljendasid lapsevanemad soovi, et lasteaed kutsuks esinema erinevaid ametnikke ja tutvustama enda tööd. Üldiselt tunnevad lapsevanemad, et nad on rahul tagasiside andmise võimaluste suhtes, kuid mõned vanemad võivad vajada täiendavat infot, et anda panus lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.

Uurimistö tulemuste põhjal saab teha järelused:

- Lapsevanemate peamised ootused ja soovid hõlmavad suuremat teavet ja tuge koduste tegevuste planeerimisel ning rohkem võimalusi ühistegevuste ja avatud suhtluse jaoks õpetajatega;
- Lapsevanemate soov on kaasata erinevaid ametnikke lasteaeda esinema ja oma tööd tutvustama, mis võib rikastada laste kogemusi ning anda neile parema arusaama ümbritsevast maailmast;
- Enamik lapsevanemaid on rahul olemasolevate tagasiside andmise võimalustega. Samas on oluline mõista, et on mõned vanemad, kes võivad vajada täiendavat

informatsiooni, et tõhusamalt panustada lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse arendamisse;

- Lapsevanemate arvates on avatud suhtlus ja koostöö olulised tegurid lasteaia vahelise suhte parendamisel ning lapse arengu toetamisel.

Uurimistöö suutis välja tuua lapsevanemate teadlikkuse ja valmisoleku Kuusalu lasteaed „Jussike“ näitel. Uurimistöö abil sai mõõta vanemate teadlikkust lasteaia õppe- ja kasvatuskorraldusest ning nende valmisolekut toetada koostööd läbi erinevate tegevuste. Kasutatud meetodid olid sobivad, kuna küsitlus on tõhus vahend lapsevanemate arvamuste ja hoiakute kogumiseks. Uurimistöö piiranguks oli väike valim, mistõttu tuleb olla ettevaatlik uurimistulemuste üldistamisel.

Uurimistöö tulemustele toetudes teeb autor ettepaneku:

- Lasteaed võiks korraldada rohkeim regulaarseid kohtumisi ja üritusi, mis võimaldaksid lapsevanematel ja õpetajatel avatult suhelda, jagada ideid ja ootusi lapse arengu toetamisel ning kus erinevad ametnikud ja spetsialistid tutvustavad oma tööd.

Edaspidi võiks uurida ka Kuusalu lasteaia „Jussike“ õpetajate arvamusi koostöö tugevdamisel ning viia läbi küsitlus või intervjuu. Samas võiks uuringuid laiendada, et võrrelda erinevate Kuusalu valla lasteaedade lapsevanemate teadlikkust ja valmisolekut koostööks ning analüüsida võimalikke erinevusi ja mõjutegureid. Valitud meetodiga kasutas autor mugavusvalimit kuna see tundus kõige kiirem viis vastuseid saada. Kuigi kokkuvõttes ei olnud see kõige parem moodus. Autor oleks võinud teha uurimuse lasteaia rühma põhiselt ning oleks pidanud tegema ka õpetajatele küsitluse, siis oleks saanud neid vastuseid omavahel võrrelda.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Åström, F. (oktoober 2023. a.). *Everyday Life in Preschool - Swedish and International Approaches*. ResearchGate. Kasutamise kuupäev: 29. november 2023. a., allikas https://www.researchgate.net/publication/375004529_Everyday_life_in_preschool_-_Swedish_and_international_approaches
- Åström, F., & Almqvist, L. (16. september 2022. a.). *ResearchGate*. Allikas: https://www.researchgate.net/publication/363492742_Patterns_of_observed_child_participation_and_proximity_to_a_small_group_including_teachers_in_Swedish_preschool_free_play
- Bjorklund, D. (14. juuni 2022. a.). Children's Evolved Learning Abilities and Their Implications for Education. *Education Psychology Review*. Kasutamise kuupäev: 29. 11 2023. a., allikas <https://link.springer.com/article/10.1007/s10648-022-09688-z>
- Elkind, D. (1. märts 2008. a.). Can we play. *Greater Good Magazine*. Kasutamise kuupäev: 29. veebruar 2024. a., allikas https://greatergood.berkeley.edu/article/item/can_we_play
- Euroopa Komisjon*. (kuupäev puudub). Allikas: https://commission.europa.eu/education_et
- Euroopa Liidu Nõukogu. (5. juuni 2019. a.). *EUR-Lex*. Kasutamise kuupäev: 14. mai 2024. a., allikas Euroopa Liidu ametlik veebisait: eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605%2801%29
- Furman, B. (2010). *benfurman.com*. Kasutamise kuupäev: 02. detsember 2023. a., allikas <https://benfurman.com/WP2/>
- Furman, B. (2016). *Oskuste õpe*. (A. Jakobson, Tõlk.) Tartu: Trükikoda Paar. Allikas: www.kidsskills.org
- Gulbe, D. (2021). *Kas notiek bernudarza*. (I. Tälberga, Tõlk.) Tallinn: Helios Kirjastus OÜ. *Haridus- ja teadusministeerium*. (11. 11 2021. a.). Kasutamise kuupäev: 05. 09 2023. a., allikas www.hm.ee: <https://www.hm.ee/ministeerium-uudised-ja-kontakt/ministeerium/strateegilised-alusdokumendid-ja-programmid#haridusvaldkonna-are>
- Helsingin kaupunki. (2024). *Varhaiskasvatus tutuksi-opas*. Kasutamise kuupäev: 14. mai 2024. a., allikas Helsinki linna veebisait: www.hel.fi/static/kasko/varhaiskasvatus/Varhaiskasv_tutuksi_FI2024.pdf
- Helsinki kaupunki*. (2023). Allikas: <https://www.hel.fi/fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/hakeminen-varhaiskasvatukseen>

- Hirsjärvi, R. S. (2007). *Uuri ja Kirjuta*. Tallinn: Kirjastus Medicina.
- Juusola, M. (2011). *Tugevaks armastatud lapsed*. Viljandi: OÜ Print Best Trükikoda.
- Järvsoo, L. (17. detsember 2021. a.). Kuidas saavutada koostöö lastevanematega? *Õpetajate Leht*. Kasutamise kuupäev: 30. märts 2024. a., allikas <https://opleht.ee/2021/12/koostoo-on-enamat-kui-koos-tootamine/>
- Jürimäe, M., & Treier, J. (2008). *Õppekavad ja lasteaed*. Tartu: Tartu Ülikooli kirjastus.
- Kalle, E., & Aarma, A. (2003). *Teadustöö alused*. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus.
- Kalliala, M. (2004). Mikä on leikkiä? rmt: S. Oleander, & K. Cleve, *Leikin aika* (lk 4-5). Lastentarhanopettajaliito ry. Kasutamise kuupäev: 30. november 2023. a., allikas https://www.sotkamo.fi/wp-content/uploads/2018/07/Vaka_Leikin-aika.pdf
- Kiinvald, A. (2020). *Sirena*. Allikas: <https://www.sirena.ee/loovterapeudi-nouanded-lapse-loovuse-arendamiseks/>
- Kikas, E. (2008). *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Kink, T. (2008). Infotehnoloogia. rmt: E. Kikas, *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas* (lk 334-351). Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Kiss, A. (2017). *Koolieelse lasteasutuse õppe- ja tegevuskava õigusliku sotsialiseerimise teenistuses Ülenurme valla lasteaia näitel*. Tartu. Kasutamise kuupäev: 02. dersember 2023. a., allikas <http://hdl.handle.net/10062/56736>
- Kivi, L., & Sarapuu, H. (2005). *Laps ja lasteaed*. Tartu: AS Atlex.
- Komi, T. (14. mai 2020. a.). *Varhaiskasvatuse Opettajien Liitto (VOL)*. Kasutamise kuupäev: 30. november 2023. a., allikas Varhaiskasvatuse Opettajien Liitto (VOL): <https://www.vol.fi/uutiset/opettajan-vaativa-arki/>
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava*. (01. 09 2008. a.). Kasutamise kuupäev: 28. 09 2023. a., allikas Riigi Teataja: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772?leiaKehtiv>
- Koolieelse lasteasutuse seadus*. (27. 03 1999. a.). Kasutamise kuupäev: 30. 09 2023. a., allikas Riigi Teataja: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128122022045?leiaKehtiv>
- Kriips, H. (2011). *Konfliktidest ja suhtlemisostkustest õpetamisel ning juhtimisel*. Tartu: AS Atlex.
- Kriips, H. (2019). *Suhtlemiskonfliktid lastega ja laste ümber*. Tartu: OÜ Atlex.
- Krull, E. (2000). *Pedagoogilise psühholoogia käsiraamat*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
- Kulderknup, E. (2009). *Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus*. Tallinn: Kirjastus Studium.
- Kuusalu Lasteaed Jussike. (2023). *Kuusalu lasteaed*. Kasutamise kuupäev: 14. mai 2024. a., allikas Kuusalu lasteaed Jussike veebisait: <https://jussike.kuusalu.ee/oppetegevus/oppe-ja-kasvatustegevuse-pohimotted/>

- Kuusalu Lasteaed Jussike. (2023). *Põhimäärus*. Kasutamise kuupäev: 14. mai 2024. a., allikas Kuusalu lasteaia veebisait: <https://jussike.kuusalu.ee/oppetegevus/pohimaarus/>
- Kuusalu Lasteaed Jussike. (2023). *Õppekava*. Kasutamise kuupäev: 14. mai 2024. a., allikas Kuusalu lasteaed: jussike.kuusalu.ee/oppetegevus/oppekava
- Käis, J. (2018). *Õpetuse alused ja teed*. Tartu: Kirjastus Studium.
- Lagerspetz, M. (2021). *Ühiskonna uurimise meetodid*. TALLINN: TLÜ Kirjastus.
- Laherand, M.-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: OÜ Infotrükk.
- Lehtsaar, T. (2019). Tüütü tagaside: lihtsaid nippe tagasiside andmiseks ja vastuvõtmiseks. rmt: H. Harro-Loit, T. Kõnnusaar, M.-L. Nummert, & M. Sutrop, *Tagasiside*. Tallinn: AS Pakett trükikoda.
- LinkedIn. (3. oktoober 2023. a.). Kasutamise kuupäev: 12. aprill 2024. a., allikas DiYes International School: <https://www.linkedin.com/pulse/parent-teacher-partnerships-working>
- MacNamara, D. (2016). *Puhka, mängi, kasva*. Tallinn: Kirjastus ERSEN.
- Mahnatš, T. (24. märts 2023. a.). Õpetaja oma tööst vanematega lasteaias. *Õpetajate Leht*. Kasutamise kuupäev: 20. oktoober 2023. a., allikas <https://opleht.ee/2023/03/opetaja-oma-toost-vanemategalasteaias/>
- Markham, L. (2023). *Aha! Parenting.com*. Kasutamise kuupäev: 21. detsember 2023. a., allikas <https://www.ahaparenting.com/read/Preparing-kids-child-kindergarten-ready#testimonialSidebarControls>
- Mägi, V. (10. september 2021. a.). Lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö. *Õpetajate Leht*. Kasutamise kuupäev: 15. oktoober 2023. a., allikas <https://opleht.ee/2021/09/lapse-arengu-toetamine-lasteaias-on-meeskonnatoo/>
- Neudorf, E., Ugaste, A., Tuul, M., & Mikser, R. (2017). Lasteaiaõpetajate uskumused seoses laste üldoskuste arendamisega riikliku õppekava alusel: lisaseletus lasteaia koolistumise põhjustele. *Eesti Haridusteaduste Ajakiri* 5(2), 54-79. Kasutamise kuupäev: 12. november 2023. a., allikas <https://ojs.utlib.ee/index.php/EHA/article/view/eha.2017.5.2.03>
- Niiberg, T., & Linnas, M. (2007). *Laps läheb lasteaeda*. Tartu: AS Atlex.
- Norden, S. (2018). Vanemate töö on lapsed eluks ette valmistada. rmt: T. Kõnnusaar, *Kaose ja korra piiril* (lk 88-107). Tartu: EKSA.
- Nurk, K. (2021). *Lasteaia esimese ja viimase rühma lapsevanemate hinnangud koostööle rühma õpetajaga ning Covid-19 pandeemia mõjule oma vahelises koostöös*. Tallinn:

- Tallina Ülikool. Kasutamise kuupäev: 16. aprill 2024. a., allikas www.etera.ee/zoom/158087/view
- Nurmela, H. (2021). *Lasteaiaõpetajate toimetulek õppe- ja kasvatustegevuses*. Sotsiaalteaduste valdkond. Narva: Tartu Ülikool. Kasutamise kuupäev: 2. detsember 2023. a., allikas <https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/21143d62-02b8-4527-9093-eff628e340e3/content>
- Ojala, M., & Talts, L. (2009). Preschool achievement in Finland and Estonia: cross-cultural comparison between the cities of Helsinki and Tallinn. rmt: L. Talts, *Eelkoolihariduse efektiivsus ja selle jätkusuutlik areng põhikoolis* (lk 142-163). Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus.
- OpenAI. (2024). *ChatGPT*. Kasutamise kuupäev: 18. jaanuar 2024. a., allikas <https://chat.openai.com/>
- Palm, H. (2005). Liikumiskasvatus lasteaiaõpetaja igapäevatoos. rmt: L. Kivi, & H. Sarapuu, *Laps ja lasteaed* (lk 173-184). Tartu: AS Atlex.
- Piirsalu, M. (2023). *Koostöö ning seda soodustavad ja takistavad tegurid Kambja valla*. Haridusteaduse instituut, Sotsiaalteaduste valdkond. Tartu: Tartu Ülikool. Kasutamise kuupäev: 26. veebruar 2024. a., allikas <https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/34680fa3-fa76-4cc5-97a7-b75ada54e7f1/content>
- Pill, T. (2014). Draamaõpetus lasteaegias. rmt: H. Tammiste, *Tarkus tuleb tasapisi* (lk 11-37). Tartu: AS Atlex.
- Pölluste, M. (2014). Hea Algus Lasteaegias. rmt: H. Tammiste, *Tarkus tuleb tasapisi* (lk 38-60). Tartu: AS Atlex.
- Riigiteataja*. (12. juuli 2020. a.). Allikas: Laste koolieelse lasteasutuse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord: <https://www.riigiteataja.ee/akt/409072020018?leiaKehtiv>
- Rätsepp, R. (15. august 2015. a.). Laps vajab toetavaid ja nõudlikke vanemaid. *Tarkvanem.ee*. Kasutamise kuupäev: 01. detsember 2023. a., allikas <https://tarkvanem.ee/kasvatamine-artiklid/laps-vajab-toetavaid-ja-noudlikke-vanemaid/>
- Saarits, Ü. (2005). Kasvamine ja kasvatus. rmt: L. Kivi, & H. Sarapuu, *Laps ja Lasteaed* (lk 112-122). Tartu: AS Atlex.
- Sarv, E.-S. (2008). Mõtisklemisest ja võimalust mööda argipäevas kasutamiseks. rmt: L. Tuuling, *Lapsevanem ja õpetaja lapse arengu toetajana- mõtteid lapsevanematele ja õpetajatele* (lk 107-111). Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus.

- Sillak, I. (2019). Lasteaiaõpetajate koostöö lapsevanematega kaasava hariduse kontekstis. *Magistritöö*. Tsiteeritud 26. 10 2023. a.
- Sutrop, M., Toiming, H., & Kõnnussaar, T. (2017). *Hea kooli käsiraamat*. Tartu: Tartu Ülikooli Sihtasutus.
- Suur, S. (2014). Õpetajate, direktorite ja lastevanemate hinnangud koostööle koolieelses lasteasutuses. *Publitsiteerimata doktoritöö*. Tallinn: Tallina Ülikool. Kasutamise kuupäev: 04. 09 2023. a., allikas <https://www.etera.ee/zoom/1975/view?page=3&p=separate&search=&view=390,589,1160,422>
- Suur, S., & Õun, T. (2009). Lasteaia tegevuse ja peredega koostöö alused. rmt: L. Kivi, & H. Sarapuu, *Lasteaialaps peres* (lk 138-144). Tartu: AS Atlex.
- Tamm, A. (01. oktoober 2018. a.). *Tartu Ülikool*. Kasutamise kuupäev: 14. aprill 2024. a., allikas <https://sisu.ut.ee/opikasisus/n%C3%BC%C3%BCdisaegse-%C3%B5pik%C3%A4situse-p%C3%B5hiprintsiibid>
- Tankler, M. (2024). *Eesti Kirikute Nõukogu*. Kasutamise kuupäev: 07. märts 2024. a., allikas <http://haridus.ekn.ee/> <http://haridus.ekn.ee/areng-koolieelses-eas-lastetoo/>
- Terviseinfo*. (2011). Kasutamise kuupäev: 30. oktoober 2023. a., allikas terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/lasteaias/tervist-edendavad-lasteaiad
- Tikki, P. (2022). *Lasteaiaõpetajate ja lapsevanemate arusaamad ning ootused koostööle lapse arengu toetamisel nelja valla lasteaegade näitel*. Sotsiaalteaduste valdkond. Narva: Tartu Ülikool. Kasutamise kuupäev: 01. veebruar 2024. a., allikas <https://dspace.ut.ee/server/api/core/bitstreams/ba494a74-1197-4376-8ce9-eb96f9d9fb97/content>
- Ugaste, A. (2005). Laps ja Mäng. rmt: L. Kivi, & H. Sarapuu, *Laps ja Lasteaed* (lk 154-171).
- Vapper, T. (12. veebruar 2021. a.). Uue lasteia direktor Pärje Ülavere: "Kõige tähtsamad on omavahelised suhted.". *Õpetajate Leht*. Kasutamise kuupäev: 11. aprill 2024. a., allikas <https://opleht.ee/2021/02/uue-lasteaia-direktor-parje-ulavere-koige-tahtsamad-on-omavahelised-suhted/>
- Veisson, M. (2005). Lasteaiaõpetajate koostööst lastevanematega. rmt: L. Kivi, & H. Sarapuu, *Laps ja Lasteaed* (lk 123-127). Tartu: AS Atlex.
- Visavadiya, D. (23. november 2022. a.). *Ranktracker*. Kasutamise kuupäev: 09. aprill 2024. a., allikas <https://www.ranktracker.com/et/blog/8-strategies-for-leveraging-user-feedback-to-boost-conversions/>

Võgotski, L. (2016). *Laste loovus ja kujutlusvõime. Mäng ja selle osa lapse psüühilises arengus.* (E. Siimer, Tõlk.) Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus. Kasutamise kuupäev: 02. 03 2024. a., allikas <https://www.tlu.ee/pood/et/home/212-laste-loovus-ja-kujutlusvoime-mang-ja-selle-osa-lapse-psuuhilises-arengus.html>

LISA

Tere!

Minu nimi on Ave Serikov, olen Tartu Ülikooli Narva Kolledži "Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas" kolmanda kursuse tudeng.

Olen koostamas oma bakalaureusetööd, mille eesmärgiks on uurida Kuusalu lasteaia lapsevanemate teadlikkust õppe- ja kasvatustegevustest ning nende hinnanguid toimivale koostööle. Uurimistöö raames viin läbi ankeetküsitluse, mille eesmärgiks on välja selgitada lapsevanemate teadlikkuse õppe- ja kasvatustegevustest ning kas ja kuidas see teadmine/ mitte teadmine mõjutab koostööd lasteasutusega.

Küsimustele vastamine võtab aega umbes 15 minutit.

Ankeetküsitluse vastuseid kasutan ainult uuringu eesmärgiks ning tagan kõigi vastajate anonüümsuse.

Olen Teile väga tänulik, kui nõustute osalema minu uuringus, täites alloleva küsimustiku.

Kui Teil tekib küsimusi või vajate täiendavat teavet, võite minuga ühendust võtta e-posti teel aadressil ave.serikov@gmail.com

Parimate soovidega

Ave Serikov

Tartu Ülikooli Narva Kolledži tudeng

TAUSTAANDMED

1. Teie vanus*

- 18-29 aastat
- 30-39
- 40-49
- 50-59
- 60-...aastat

2. Teie sugu *

- Mees
- Naine
- Ei soovi avaldada

3. Teie haridustase*

- Põhiharidus
- Kutseharidus

- Keskkharidus
- Kõrgharidus
- Muu...

4. Kui vana Teie laps/lapsed on*

- 1,5-2
- 3-4
- 4-5
- 5-6
- 6-7

LASTEVANEMATE TEADLIKKUS ÕPPE- JA KASVATUSKORRALDUSEST

5. Kas olete tuttav Kuusalu lasteaia õppe- ja kasvatuskorralduse põhimõtetega?*

- Jah, olen
- Ei ole
- Pole kindel

6. Kas olete tutvunud lasteaia õppekavaga?*

- Jah, olen
- Ei ole
- Pole kindel

7. Kas olete tutvunud oma lapse rühma tegevuskavaga?*

- Jah, olen
- Ei ole
- Pole kindel

8. Kas olete tutvunud lasteaia uue kodulehega?*

- Jah, olen
- Ei ole
- Pole kindel

9. Kuidas eelistaksite saada teavet lasteaia "Jussike" õppe- ja kasvatuskorralduse kohta?*

- Suulise teavituse kaudu(koosolekud, vestlused)
- Elektrooniliselt(e-post, sõnumid Eliisis, lasteaia koduleht)
- Paber kandjal(teated uksele, trükised)
- Ei soovigi
- Muu...

10. Kuidas hindate oma teadlikkust lasteaia "Jussike" õppekava ja kasvatuspõhimõtete osas?*

- Väga hästi

- Hästi
- Keskmine
- Vähe
- Ei ole üldse teadlik

11. Kas tunnete, et lasteaia toimuv õppe- ja kasvatustegevusi on teiega piisavalt jagatud?*

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

12. Kas olete osalenud lasteaia korraldatud üritustel, mis käsitlevad õppe- ja kasvatusküsimusi?*

- Jah, regulaarselt
- Jah, mõnikord
- Harva
- Ei ole osalenud

13. Kas lapsevanemate teadlikkus võiks mõjutada lasteaia "Jussike" õppe- ja kasvatuskorraldust? *

- Jah, võib
- Ei või
- Ei oska öelda
- Muu...

KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

14. Hea koostöö kodu ja lasteaia vahel toetab Teie lapse õppe- ja kasvatustegevust?*

- Olen nõus
- Ei ole nõus
- Muu...

15. Milliseid koostöövõimalusi kasutate kodu ja lasteaia vahel?*

- Osalen rühma koosolekul
- Osalen lapse arenguestlusel
- Osalen üldkoosolekul
- Osalen ühisüritustel
- Jälgin kodulehekülge
- Osalen rühma ühistel väljasõitudel
- Muu...

16. Kuidas suhtlete oma lapse rühma õpetajaga?*

- Silmast silma vestlused
- Telefoni teel
- Eliisi keskkonnas

- Meili teel
- Ei suhtlegi
- Muu...

17. Kuidas hindate lapsevanemana omavahelist koostööd rühmaõpetajaga?*

- Väga hea
- Hea
- Rahuldav
- Koostöö puudub
- Muu...

18. Mida tähendab Teie jaoks koostöö?*

.....

19. Kuidas saab lasteaed suurendada lapsevanemate ja lasteaia vahelist koostööd?*

- Rohkem avatud suhtlust
- Töötubade korraldamine
- Kogukonna üritused
- Muu...

20. Kas tunnete, et Teil on piisavalt võimalusi anda tagasisidet lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse kohta?*

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda
- Muu...

21. Millised oleksid Teie jaoks sobivad viisid tagasiside andmiseks?*

- Individuaalsed vestlused
- Rühmakoosolekud
- Ankeetküsitlused
- Muu...

22. Kas peate oluliseks, et lasteaed pakuks lapsevanematele täiendavaid koolitusi ja seminare õppe- ja kasvatusküsimustes?*

- Jah, kindlasti
- Pigem jah
- Ei oska öelda
- Pigem mitte
- Ei, mitte üldse

23. Millisel viisil võiksid lapsevanemad osaleda lasteaia tegevustes ja üritustel, et veelgi enam parendada lasteaia ja kodu vahelist koostööd?

.....

24. Milliseid võimalusi võiks luua lasteaed, et paremini kaasata lapsevanemaid koostösse õppeprotsessides?

.....